

Határozatok Tára

A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2017. szeptember 12.*ⁱ

„Állami támogatások – Regionális beruházási támogatások – Németország által a BMW számára egy Lipcsében megvalósítandó, két elektromos jármű modell (i3 és i8) gyártására vonatkozó nagyberuházási projekthez nyújtott támogatás – A támogatást a belső piaccal részben összeegyeztethetőnek, részben összeegyeztethetetlennek minősítő határozat – Az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja – Az EUMSZ 108. cikk (2) és (3) bekezdése – A támogatás ösztönző hatása – A támogatás szükségessége”

A T-671/14. sz. ügyben,

a **Bayerische Motoren Werke AG** (székhelye: München [Németország], képviselik: M. Rosenthal, G. Drauz és M. Schütte ügyvédek)

felperesnek,

támogatja:

a **Freistaat Sachsen** ([Németország], képviselik: T. Lübbig és K. Gaßner ügyvédek)

beavatkozó fél,

az **Európai Bizottság** (képviselek kezdetben: F. Erlbacher, T. Maxian Rusche és R. Sauer, később: T. Maxian Rusche és R. Sauer, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

az EUMSZ 263. cikkben alapuló, a Németországi Szövetségi Köztársaság által a BMW számára egy Lipcsében megvalósítandó nagyberuházási projektjéhez nyújtani szándékozott SA. 32009 (2011/C) (korábbi 2010/N) állami támogatásról szóló, 2014. július 9-i C(2014) 4531 végleges bizottsági határozat megsemmisítése iránt benyújtott kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (ötödik tanács),

tagjai: A. Dittrich elnök, J. Schwarcz (előadó) és V. Tomljenović bírák,

hivatalvezető: S. Bukšek Tomac tanácsos,

tekintettel az eljárás írásbeli szakaszára és a 2016. szeptember 8-i tárgyalásra,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: német.

Ítéletet

A jogvita előzményei

- 1 A felperes Bayerische Motoren Werke AG a Bayerische Motoren Werke csoport (a továbbiakban: BMW) anyavállalata, amelynek fő tevékenysége a BMW, a MINI és a Rolls-Royce márkájú gépkocsik és motorkerékpárok gyártása.
- 2 2010. november 30-án, a Németországi Szövetségi Köztársaság [az EUMSZ 107. és 108. cikk] alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a [belső] piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló, 2008. augusztus 6-i 800/2008/EK bizottsági rendelet (általános csoportmentességi rendelet) (HL 2008. L 214., 3. o.) 6. cikkének (2) bekezdése értelmében 49 millió euró névleges összegű támogatást jelentett be, amelyet a módosított 2008. december 7-i Investitionszulagengesetz 2010 (a beruházások támogatásáról szóló törvény; BGBl. 2008. I, 2350. o.; a továbbiakban: IZG) értelmében kívánt nyújtani egy gyártóüzem építéséhez Lipcsében (Németország) a BMW i3 elektromos jármű, illetve a BMW i8 feltölthető hibrid jármű gyártása céljából a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó nemzeti regionális támogatásokról szóló iránymutatásnak (HL 2006. C 54., 13. o.; a továbbiakban: iránymutatás) megfelelően. Az értesítés 392 millió euró beruházási költséget (azaz 368,01 millió eurót kamatok nélkül) tüntetett fel, illetve 12,5% támogatási intenzitást. A támogatás tényleges kifizetése az Európai Bizottság engedélyének megadásához volt kötve.
- 3 Miután bizonyos további felvilágosításokat kapott, a Bizottság úgy döntött, hogy 2011. július 13-án megindítja a hivatalos vizsgálati eljárást az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése értelmében, és ezt követően megkapta a Németországi Szövetségi Köztársaság vonatkozó észrevételeit. 2011. december 13-án, az „Állami támogatás – Németország – SA.32009 (11/C) (ex 10/N) számú állami támogatás – LIP – A BMW Leipzig javára nyújtott támogatás – Felhívás észrevételek benyújtására az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése értelmében” című határozatot közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* (HL 2011. C 363., 20. o.). 2012. február 3-i levelében a Bizottság tájékoztatta a Németországi Szövetségi Köztársaságot, hogy harmadik felek részéről nem kapott észrevételeket.
- 4 2012. január 17-én a német hatóságok a célból módosították az eredeti értesítést, hogy egy további beruházási elem támogatását is belefoglalják abba. Erről a támogatás kedvezményezettje a hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozatot követően döntött. Ezen összefüggésben a Bizottság több felvilágosítást is kért a Németországi Szövetségi Köztársaságtól, amely megadta ezeket a felvilágosításokat. 2013. augusztus 5-i levelében a Németországi Szövetségi Köztársaság a támogatási projektnek a támogatás összege csökkentésére és intenzitására vonatkozó további módosításairól tájékoztatta a Bizottságot.
- 5 2014. július 9-én a Bizottság elfogadta a SA.32009 (2011/C) (korábbi 2010/N) állami támogatásról szóló C(2014) 4531 végleges határozatot, amelynek 1. cikke a következőképpen szól:

„Azon, 45 257 273 euró összegű támogatás, amelyet a [Németországi Szövetségi Köztársaság] szándékozik nyújtani [a felperesnek] a lipcsei beruházás megvalósításához, csak akkor egyeztethető össze a belső piaccal, ha a támogatás összege 17 millió euróra korlátozódik (2009-es áron), a fennmaradó rész (28 257 273 euró) nem egyeztethető össze a belső piaccal.

A támogatás tehát csak 17 millió euró összeg erejéig nyújtható.”

- 6 A megtámadott határozat indokait illetően előzetesen hangsúlyozni kell, hogy e határozat (113) preambulumbekkezdésében a Bizottság megállapította, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság azzal, hogy a tervezett támogatásról annak végrehajtása előtt küldött értesítést, teljesítette az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdéséből eredő kötelezettségét, valamint a 800/2008 rendelet 6. cikkének (2) bekezdésében előírt, egyéni értesítési kötelezettségét. Ezt követően a Bizottság az említett határozat

- (114)–(123) preambulumbekzdésében kiemelte, hogy az iránymutatások, és különösen annak a „Nagyberuházási projektek javára nyújtott támogatás” című 4.3 pontja, valamint a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közleménye (HL 2009. C 223., 3. o.) értelmében kell eljárni. Ebben az összefüggésben, miután megállapította, hogy az iránymutatás, új termékpiac létrehozására vonatkozó 65. sz. lábjegyzete nem alkalmazható a jelen ügyben, a Bizottság az iránymutatás 68. pontjának i. és ii. alpontja értelmében értékelést végzett annak megállapítása céljából, hogy az előírt határértékeket meghaladták-e, és ily módon el kellett végeznie a bejelentett támogatás részletes vizsgálatát. Ennek megfelelően, a Németországi Szövetségi Köztársaságtól kapott információk fényében a Bizottság azt értékelte, hogy a támogatás kedvezményezettje 25%-ot meghaladó piaci részesedéssel fog-e rendelkezni a szóban forgó termékpiacon és földrajzi piacon. A Bizottság előadta, hogy ha az említett piacok nem határolhatók körül egyértelműen, azt fogja értékelni, hogy a kedvezményezett rendelkezik-e ilyen piaci részesedéssel legalább az egyik lehetséges piacon. A Bizottság ugyanakkor hangsúlyozta, hogy ez a részletes értékelés, amennyiben sor kerül rá, egyáltalán nem érinti a támogatásnak a belső piaccal való összeegyeztethetőségét.
- 7 Közelebbről, az érintett termékpiac meghatározását illetően a Bizottság, először is, a megtámadott határozat (124)–(127) preambulumbekzdésében lényegében kiemelte, hogy „kétségei” vannak azon kérdés vonatkozásában, hogy az elektromos és a hibrid járművek a hagyományos járművek általános piacának részét alkotják-e. Másodsorban, a megtámadott határozat (128)–(132) preambulumbekzdésében a Bizottság először is a piacok elemzésének kiemelkedő fontosságát hangsúlyozta az i3 tisztán elektromos járművek (Battery Electric Vehicles) vonatkozásában, mivel ha e modell meghaladta volna a releváns határértéket a lehetséges piacok legalább egyikén, e tény már önmagában elegendő lett volna ahhoz, hogy elvégezzék a részletes értékelést anélkül, hogy a Bizottságnak az i8 feltölthető hibrid modellek (Plug-in Hybrid Electric Vehicles) tekintetében érintett piac meghatározásával kellett volna foglalkoznia. Egyébiránt a Bizottság úgy ítélte meg, hogy nem állapíthatja meg bizonyossággal, hogy e járművek a hagyományos piacnak az „IHS Global Insight járműbesorolás” szerinti C vagy D szegmensébe tartoznak-e. Harmadsorban, a Bizottság a megtámadott határozat (133) és (134) preambulumbekzdésében fenntartásait fejezte ki azon kérdéssel kapcsolatban, hogy az érintett piac ezen elektromos járművek piacának összevont C és D szegmense-e. Ugyanis a Bizottság, miután megállapította, hogy a lehetséges termékpiacoknak magukban kellene foglalniuk a legalacsonyabb szintet, amelyre vonatkozóan statisztikai adatok állnak rendelkezésre, hangsúlyozta, hogy figyelembe kell vennie azt a sajátos helyzetet, amely bekövetkezhet, nevezetesen a valamely támogatás kedvezményezettje által az elektromos járművek piacának csak a C vagy csak a D szegmensében megvalósuló erőfölényét.
- 8 Az érintett földrajzi piacot illetően a Bizottság a megtámadott határozat (135)–(140) preambulumbekzdésében lényegében azt állapította meg, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság azon érvelése, miszerint az elektromos járművek földrajzi piacát globális piacként kellene meghatározni, nem tartalmaz részletes adatokat az érintett piac meghatározásáról szóló bizottsági közlemény (HL 1997. C 372., 5. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 155. o.) előírt tényezők tekintetében. Következésképpen, valamint a rendelkezésére álló információk fényében a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy nem zárhatja ki azt minden kétséget kizáróan, hogy az elektromos járművek vagy hibrid járművek érintett földrajzi piaca az Európai Gazdasági Térség (EGT) piaca.
- 9 E körülmények között a Bizottság a megtámadott határozat (141)–(154) preambulumbekzdésében értékelte azokat a piaci részesedéseket, amelyeket a felperes mint a támogatás kedvezményezettje ért volna el elméletileg egyes potenciális piacokon, és következésképpen a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény alkalmazhatóságáról döntött. Azt is meg kell állapítani, hogy ezen összefüggésben a megtámadott határozat (156) preambulumbekzdésében a Bizottság kiemelte, hogy a 2012. július 10-i Smurfit Kappa Group kontra Bizottság ítélet, (T-304/08, EU:T:2012:351) értelmében köteles arra, hogy érdemi értékelést végezzen olyan helyzetekben, amikor nem nyilvánvaló, hogy a regionális támogatás pozitív

hatásai meghaladják annak lehetséges negatív hatásait, még akkor is, ha az iránymutatás 68. pontjában meghatározott határértékeket betartják. Ezt megelőzően a Bizottság a megtámadott határozat (155) preambulumbekzdésében arra a következtetésre jutott, hogy semmi nem bizonyítja a verseny „jelentős torzulásának” hiányát, illetve hogy egy 400 milliós beruházáshoz nyújtott 50 milliós támogatásnak jelentős versenytorzító hatása lehet.

- 10 Ezt követően, a bejelentett támogatás részletes vizsgálatának keretében a Bizottság a megtámadott határozat (157) preambulumbekzdésében hangsúlyozta, hogy a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény alapján részletesen értékelnie kellett azt, hogy szükség van-e a támogatásra a beruházást ösztönző hatás nyújtásához, és hogy a támogatási intézkedés előnyei meghaladják-e az abból eredő versenytorzulást és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatást.
- 11 E tekintetben a Bizottság a megtámadott határozat (160)–(173) preambulumbekzdésében többek között azt állapította meg, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság bizonyította a bejelentett támogatás ösztönző hatását, nevezetesen a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény 2. forgatókönyvének alapján, amely azon körülményekre vonatkozik, amelyek mellett, támogatás hiányában, a szóban forgó beruházás az Európai Unió valamely más régiójában valósult volna meg. A Bizottság e terv tekintetében hangsúlyozta, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság azt állította, hogy az üzem Münchenben (Németország) történő felépítése a lipcsei helyszín alternatívájának minősül. A Bizottság többek között azt állapította meg, hogy a felperes igazgatótanácsának 2009 decemberében benyújtott meghatározó dokumentumokban az áll, hogy „[...] a projekt a támogatás nélkül 17 millió euróval kevesebbe kerülne Münchenben, mint Lipcsében”. A Bizottság – miután hangsúlyozta, hogy egy másik, a beruházás helyszínéről szóló döntés meghozatala során figyelembe vett tényező a termelési kapacitás jövőbeni kibővítésének hosszú távú stratégiai lehetősége volt, ezt a tényezőt azonban a társaság nem számszerűsítette pénzügyi értelemben – a vállalkozás más belső dokumentumait emelte ki, amelyek rámutatnak arra, „hogy az 50 millió euró összegű állami támogatás rendelkezésre állását elemezték a beruházásról/helyszínről szóló döntés előkészítése során”.
- 12 A bejelentett támogatás arányosságát illetően a Bizottság a megtámadott határozat (174)–(189) preambulumbekzdésében lényegében azt állapította meg, hogy 2. forgatókönyv szerinti helyzetben a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény 33. bekezdése kimondja, hogy egy támogatási intézkedés „akkor tekinthető arányosnak, ha az egyenlő a kedvezményezett vállalkozásnak a támogatott régióban történő befektetéshez kapcsolódó nettó költségei és az egyéb régió(k)ban történő befektetés nettó költségei közötti különbséggel”.
- 13 A jelen ügyet illetően a Bizottság lényegében úgy ítélte meg, hogy a 17 millió euró összeget, amelyet a két helyszín (Lipcse és München) közötti költségkülönbség tesz ki, és amelyet a termékberuházási költségek, a strukturális beruházási költségek, a tervezési és beindítási költségek, a gyártási költségek, a beszállítási költségek, az állandó költségek, valamint a logisztikai költségek és nemzetközi szállítási díjak alapján számítottak ki, a támogatás kedvezményezettje helyszínről hozott döntésének megváltoztatásához minimálisan szükséges összegnek kell tekinteni. Következésképpen a Bizottság úgy ítélte meg, hogy ez az összeg arányban áll a támogatás által elérni kívánt regionális fejlesztési célkitűzéssel. Ezenfelül a Bizottság úgy vélte, hogy ebben az összefüggésben a stratégiai bővítés lehetőségét, ami Münchenben nem áll rendelkezésre, nem kell figyelembe venni a bejelentett támogatás arányossági vizsgálata során, mivel az csak nagyon hosszú távon, a szóban forgó beruházási projekt életciklusán túl válik relevánssá.
- 14 A megtámadott határozat (176) és azt követő preambulumbekzdéseiben a Bizottság elutasította a Németországi Szövetségi Köztársaság azon érvét, miszerint az arányosságot nem kizárólag olyan dokumentumok alapján lehet értékelni, amelyek a helyszínről/beruházásról szóló adott döntés meghozatala idején érvényes helyzetet tükrözik, hanem a tényleges többletköltségek fényében is, vagyis

a jelen ügyben azon 50 millió euró teljes összeg figyelembevételével, amely magában foglalta azt a 29 millió euró többletköltséget, amely „2012 vége előtt merült fel”. A Bizottság e tekintetben lényegében azt állapította meg, hogy nem tehető lehetővé a támogatás ösztönző hatásának és arányosságának teljesen különböző számokat tartalmazó dokumentumok alapján történő bizonyítását a támogatott régióban található helyen történő beruházáshoz kapcsolódó nettó hátrányok és költségek tekintetében. A Bizottság szerint különösképpen lehetséges olyan dokumentumok felhasználása, amelyek több évvel a beruházásról/helyszínről szóló döntés meghozatala után felmerült költségeket tartalmaznak, mindezt akkor, amikor már a beruházási projektre vonatkozó munkálatok már megkezdődtek.

- 15 A megtámadott határozat (190)–(198) preambulumbekzdésében, miután értékelte a bejelentett támogatás pozitív és negatív hatásait, a Bizottság mérlegelte azokat, és megállapította, hogy a 17 millió euró összegű támogatás pozitív hatásai meghaladják a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt negatív hatásokat, illetve a másik, egy fejlettebb és előrehaladottabb régióban található lehetséges helyszínen jelentkező esetleges negatív szociális és gazdasági hatásokat.
- 16 Végül a megtámadott határozat (199)–(202) preambulumbekzdésében a Bizottság elutasította a Németországi Szövetségi Köztársaság azon érvelését, miszerint a Bizottságnak a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közleményben biztosított hatásköre a szóban forgó támogatási intézkedés összeegyeztethetőségének vizsgálatára vonatkozóan a kért támogatási összeg azon részére korlátozódik, amely a 800/2008 rendelet 6. cikkének (2) bekezdésében meghatározott bejelentési határérték felett van.

Az eljárás és a felek kérelmei

- 17 A felperes a Törvényszék Hivatalához 2014. szeptember 19-én benyújtott keresetlevelével megindította a jelen keresetet. A Bizottság 2014. december 4-én benyújtotta ellenkérelmét.
- 18 A Törvényszék 1991. május 2-i eljárási szabályzata 24. cikke (6) bekezdésének értelmében a jelen ügyben benyújtott keresetre vonatkozó közleményt tettek közzé az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* 2014. december 8-i számában (HL 2014. C 439., 30. o.).
- 19 2015. január 28-án a felperes benyújtotta a Törvényszék hivatalához a választ, 2015. március 11-én pedig a Bizottság benyújtotta a viszonzválaszt.
- 20 2015. január 16-án a beavatkozó, a Freistaat Sachsen, beavatkozási kérelmet nyújtott be a felperes kérelmeinek támogatása végett. A Bizottság és a felperes 2015. február 4-én, illetve 10-én nyújtották be észrevételeiket a Törvényszék hivatalához. A beavatkozási kérelemnek a Törvényszék ötödik tanácsa elnöke 2015. május 11-én hozott végzésében helyt adott.
- 21 2015. július 3-án a beavatkozó benyújtotta a Törvényszék hivatalához beavatkozási beadványát, amellyel kapcsolatban a felperes és a Bizottság 2015. szeptember 14-én nyújtott be észrevételeket.
- 22 2015. szeptember 17-én a Törvényszék Hivatala tájékoztatta a feleket az eljárás írásbeli szakaszának lezárultáról. A Bizottság 2015. szeptember 22-én közölte, hogy nem kéri tárgyalás tartását. A felperes 2015. október 7-én jelezte, hogy meghallgatását kéri.
- 23 Az előadó bíró jelentése alapján a Törvényszék (ötödik tanács) a szóbeli szakasz megnyitásáraól határozott.
- 24 A Törvényszék a 2016. szeptember 8-án tartott tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előterjesztéseit és a Törvényszék kérdéseire adott válaszaikat.

- 25 A felperes keresetében azt kéri, hogy a Törvényszék:
- semmisítse meg a megtámadott határozatot abban a részében, amelyben a Bizottság „a kérelmezett 45 257 273 euró összegű támogatásból a 17 millió eurót meghaladó összeget (28 257 273 eurót) a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított”;
 - másodlagosan, „semmisítse meg [az említett határozatot] abban a részében, amelyben a Bizottság 22,5 millió euró összeget, amelyet a 800/2008/EK rendelet 6. cikkének (2) bekezdése alapján nem kell bejelenteni, a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított”;
 - a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.
- 26 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:
- utasítsa el a keresetet;
 - kötelezze a felperest a költségek viselésére.
- 27 A beavatkozó azt kéri, hogy a Törvényszék a felperes kereseti kérelmeinek megfelelően döntsön.

A jogkérdésről

- 28 A felperes három jogalapra hivatkozik. Az első jogalap az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésének megsértésén, a második jogalap az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdése c) pontjának megsértésén, a harmadik, másodlagosan hivatkozott jogalap az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésének, valamint a 800/2008 rendelet azon okból történt megsértésén alapul, hogy a támogatás összegét a bejelentési kötelezettség alól mentesített összegnél kisebb összegre csökkentették.

Az első, az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésének megsértésére alapított jogalapról

- 29 A felperes által hivatkozott első jogalap három részből áll. Az első rész azon alapul, hogy az előzetes vizsgálati eljárás keretében nem került sor gondos és pártatlan vizsgálatra. A második rész azon alapul, hogy a hivatalos vizsgálati eljárás során feltételezetten nem gondos és pártatlan vizsgálatot folytattak le. A harmadik rész azon alapul, hogy nyilvánvalóan téves a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló bizottsági közlemény alkalmazható jellegének értékelése.

Az első jogalap első részéről

- 30 A felperes lényegében azt állítja, hogy a Bizottság megsértette az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdését, valamint a kellő gondosságra és a megfelelő ügyintézésre vonatkozó kötelezettségét, mivel az előzetes vizsgálati eljárás során nem próbálta megoldani az érintett piac meghatározásával kapcsolatban felmerült nehézségeket. A felperes szerint, ha a Bizottság tiszteletben tartotta volna a gondos ügyintézés elvét, és helyesen értelmezte volna az iránymutatás 68. pontjának i. alpontját, nem végezte volna el a szóban forgó támogatás részletes vizsgálatát. A felperes azt is felrója a Bizottságnak, hogy nem folytatott konstruktív dialógust sem a Németországi Szövetségi Köztársasággal, sem vele.
- 31 A beavatkozó lényegében arra hivatkozik, hogy nem meggyőző a Bizottságnak a bizonyítási teherre vonatkozó azon állítása, amelyre a hivatalos vizsgálati eljárás megindítását alapozta. A beavatkozó szerint nem a Németországi Szövetségi Köztársaságnak kellett volna bizonyítania „a komoly nehézségek hiányát”, vagyis egy negatív tény. A felperes szerint a Bizottság a kapott információk feltételezett elégtelensége mögé sem bújhatott volna.

- 32 A Bizottság vitatja a felperes és a beavatkozó állításait.
- 33 A Törvényszék előzetesen arra emlékeztet, hogy az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése értelmében a Bizottság lefolytatja a tervezett állami támogatás azon vizsgálatát, amelynek célja, hogy előzetes véleményt alkothasson a szóban forgó támogatásnak a belső piaccal való részleges vagy teljes összeegyeztethetőségéről. Az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárás célja az érintett harmadik személyek jogainak védelme, és ezenfelül lehetővé kell tennie, hogy a Bizottság a határozathozatal előtt teljes körű információval rendelkezzen az ügy adatainak összességéről, nevezetesen összegyűjtve az érdekelt harmadik személyek és a tagállamok észrevételeit. Noha a Bizottság jogköre korlátozott az ezen eljárás megindítására irányuló döntés tekintetében, az adott eset körülményeinek feltárása és vizsgálata során mégis bizonyos mérlegelési mozgástérrel rendelkezik annak megállapítása céljából, hogy ezek komoly nehézségeket alapoznak-e meg. Az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése céljának megfelelően és a gondos ügyintézés őt terhelő kötelezettségére tekintettel a Bizottság ugyanis párbeszédet folytathat a bejelentő állammal vagy harmadik személyekkel az előzetes eljárás során felmerülő esetleges nehézségek leküzdése érdekében (lásd: 2012. július 10-i Smurfit Kappa Group kontra Bizottság ítélet, T-304/08, EU:T:2012:351, 75. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 34 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis az EUMSZ 108. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás akkor nélkülözhetetlen, ha a Bizottságnak komoly nehézséget okoz annak értékelése, hogy valamely támogatás a belső piaccal összeegyeztethető-e (lásd: 2012. július 10-én hozott ítélet, Smurfit Kappa Group kontra Bizottság, T-304/08, EU:T:2012:351, 76. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 35 Következésképpen az ügy ténybeli és jogi körülményei alapján a Bizottság feladata annak meghatározása, hogy a támogatás összeegyeztethetőségének vizsgálata során felmerült nehézségek szükségessé teszik-e ezen eljárás megindítását. Ez az értékelés három követelménynek kell, hogy eleget tegyen (lásd: 2012. július 10-i Smurfit Kappa Group kontra Bizottság ítélet, T-304/08, EU:T:2012:351, 77. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 36 Először is az EUMSZ 108. cikk a valamely támogatás belső piaccal való összeegyeztethetőségéről az előzetes vizsgálati eljárás végén történő határozathozatalra irányuló bizottsági hatáskört kizárólag olyan intézkedésekre korlátozza, amelyek nem vetnek fel komoly nehézséget, így e kritérium kizárólagos jellegű. A Bizottság ezért nem tagadhatja meg a hivatalos vizsgálati eljárás megindítását más körülményekre, például harmadik felek érdekére, az eljárás gazdaságosságával vagy adminisztratív, illetve politikai célszerűséggel kapcsolatos megfontolásokra hivatkozással (lásd: 2012. július 10-i Smurfit Kappa Group kontra Bizottság ítélet, T-304/08, EU:T:2012:351, 78. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 37 Másodsorban, ha a Bizottság komoly nehézségekkel kerül szembe, köteles megindítani a hivatalos vizsgálati eljárást, és e tekintetben nem rendelkezik mérlegelési jogkörrel (lásd: 2012. július 10-i Smurfit Kappa Group kontra Bizottság ítélet, T-304/08, EU:T:2012:351, 79. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 38 Harmadsorban, a komoly nehézségek fogalma objektív természetű. E nehézségek meglétét mind a megtámadott aktus elfogadásának körülményeit, mind annak tartalmát illetően objektív módon kell vizsgálni, összehasonlítva a határozat indokait azokkal az információkkal, amelyek a vitatott támogatásnak a belső piaccal való összeegyeztethetőségéről való döntéskor a Bizottság rendelkezésére álltak. Ebből az következik, hogy a Törvényszék által a komoly nehézségek meglétét illetően elvégzett jogszerűségi vizsgálat jellegénél fogva meghaladja a nyilvánvaló mérlegelési hiba fennállásának vizsgálatát (lásd: 2012. július 10-i Smurfit Kappa Group kontra Bizottság ítélet, T-304/08, EU:T:2012:351, 80. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 39 Az ítélezési gyakorlatból az is kitűnik, hogy az előzetes vizsgálati eljárás során a Bizottság által vezetett vizsgálat elégtelen vagy hiányos volta komoly nehézségek fennállására utaló jelnek minősül (lásd: 2012. július 10-i Smurfit Kappa Group kontra Bizottság ítélet, T-304/08, EU:T:2012:351, 81. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 40 Egyébiránt emlékeztetni kell arra, hogy a komoly nehézségek fennállására irányuló vizsgálat annak kiderítésére irányul, hogy a Bizottság a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatot elfogadásának időpontjában kellően teljes körű információkkal rendelkezett-e a vitatott intézkedés belső piaccal való összeegyeztethetőségének vizsgálata érdekében (lásd ebben az értelemben: 2010. március 3-i Bundesverband deutscher Banken kontra Bizottság ítélet, T-36/06, EU:T:2010:61, 129. pont). A Bizottság csak abban az esetben szorítkozhat az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése szerinti előzetes szakaszra, ha az első vizsgálat során megbizonyosodott arról, hogy ez az intézkedés vagy nem képez az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett támogatást, vagy ha támogatásnak minősül, akkor összeegyeztethető a belső piaccal (lásd ebben az értelemben: 2010. március 3-i Bundesverband deutscher Banken kontra Bizottság ítélet, T-36/06, EU:T:2010:61, 125. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 41 Ezenfelül, amikor a Bizottság az állami támogatásoknak a belső piaccal való összeegyeztethetőségét értékeli az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésében foglalt eltérésre tekintettel, figyelemmel kell lennie az Unió érdekére, és nem tekinthet el ezen intézkedéseknek az egész EGT területén a releváns piacokra gyakorolt hatásának értékelésétől. Ilyen esetben a Bizottság nemcsak annak ellenőrzésére köteles, hogy ezen intézkedések ténylegesen hozzájárulhatnak az érintett régiók gazdasági fejlődéséhez, hanem e támogatásoknak a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatását is fel kell mérnie, és különösen azon ágazati hatásokat is értékelnie kell, amelyeket uniós szinten e támogatások kiválthatnak (lásd: 2012. július 10-i Smurfit Kappa Group kontra Bizottság ítélet, T-304/08, EU:T:2012:351, 82. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 42 A Bizottság az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdése c) pontjának alkalmazása során széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik, amelynek gyakorlása uniós összefüggésben megvalósítandó, összetett gazdasági és társadalmi értékeléseket foglal magában. Ennek keretében a bírósági felülvizsgálat e mérlegelési jogkör gyakorlása tekintetében az eljárási és az indokolási szabályok betartásának vizsgálatára, valamint a megállapított tények tárgyi pontosságának, továbbá a téves jogalkalmazás, a tényekre vonatkozó nyilvánvaló mérlegelési hiba és a hatáskörrel való visszaélés hiányának ellenőrzésére korlátozódik (lásd: 2012. július 10-i Smurfit Kappa Group kontra Bizottság ítélet, T-304/08, EU:T:2012:351, 83. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat; 2012. március 2-i Hollandia kontra Bizottság, T-29/10 és T-33/10, EU:T:2012:98, 102. és azt követő pontok).
- 43 Mindazonáltal, magatartási szabályok elfogadásával és közzétételével, ami által a Bizottság kijelenti, hogy ezentúl alkalmazni fogja e szabályokat az általuk érintett esetekre, a Bizottság korlátozza magát a mérlegelési jogköre gyakorlásában, és nem térhet el e szabályoktól anélkül, hogy ne tenné ki magát annak, hogy egyes esetekben az általános jogelveknek – mint az egyenlő bánásmód és a bizalomvédelem elvének – a megsértése címén felelősségre vonható legyen, kivéve, ha meghatároz olyan indokokat, amelyek ezen elvek tekintetében igazolják azt, hogy a saját szabályaitól eltér (lásd: 2012. július 10-i, Smurfit Kappa Group kontra Bizottság ítélet, T-304/08, EU:T:2012:351, 84. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 44 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az iránymutatás 68. pontja megállapít egy határértéket – többek között – a piaci részesedés vonatkozásában (25%), amelynek meghaladása esetén a Bizottság köteles megindítani az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárást, még akkor is, ha eleve azon a véleményen van, hogy a szóban forgó támogatás összeegyeztethető a belső piaccal. Mindazonáltal e szabályból nem következik az, hogy amennyiben e határértékeket nem haladják meg, a hivatalos vizsgálati eljárás megindítása kizárt, és hogy ebben az esetben a Bizottság köteles a támogatást közvetlenül a belső piaccal összeegyeztethetőnek minősíteni (lásd ebben az értelemben: 2012. július 10-i Smurfit Kappa Group kontra Bizottság ítélet, T-304/08, EU:T:2012:351, 85., 86. és

88. pont). Ez utóbbi esetben ugyanis a Bizottságnak valóban lehetősége van arra, hogy eltekintsen a hivatalos vizsgálati eljárás megindításától, e döntését azonban nem indokolhatja azzal, hogy az iránymutatás 68. pontja kötelezi őt erre (lásd ebben az értelemben: 2012. július 10-i Smurfit Kappa Group kontra Bizottság ítélet, T-304/08, EU:T:2012:351, 88. pont).
- 45 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a Bizottság úgy ítélte meg, hogy szükséges volt a hivatalos vizsgálati eljárás megindítása. E tekintetben a Bizottság azt állította, hogy nem zárhatja ki, hogy az iránymutatás 68. pontjának i. alpontjában előírt határértéket legalább is egyes érintett termékpiacokon meghaladták.
- 46 Meg kell állapítani, hogy azzal, hogy a hivatalos vizsgálati eljárás megindítása mellett döntött, a Bizottság nem sértette meg sem az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdését, sem pedig a gondosságra vagy a megfelelő ügyintézésre vonatkozó kötelezettségét.
- 47 Egyfelől ugyanis – amint az a fenti 44. pontból következik – komoly nehézségek fennállása esetén a Bizottság jogosult megindítani a hivatalos vizsgálati eljárást, függetlenül attól, hogy meghaladják-e az iránymutatás 68. pontjának i. alpontjában a piaci részesedés vonatkozásában előírt 25%-os határértéket.
- 48 Másfelől arra kell emlékeztetni, hogy az iránymutatás 68. pontja i. alpontjának elfogadásával a Bizottság kötelezte magát a hivatalos vizsgálati eljárás megindítására, amennyiben a piaci részesedésre vonatkozó 25%-os határértéket meghaladták (lásd: a fenti 44. pont). Márpedig a Bizottság nem követett el hibát, amikor az előzetes vizsgálati eljárás szakaszában megállapította, hogy nem zárhatja ki az határérték meghaladását.
- 49 A felperes állításaival szemben ugyanis nem állapítható meg, hogy a Bizottság az előzetes vizsgálati eljárás során egyáltalán nem próbálta meg megoldani a felmerült nehézségeket. E tekintetben meg kell állapítani, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság bejelentését követően, amelyben érintett termékpiacként az elektromos járművek piacát jelölte meg, illetve másodlagosan a hagyományos járművek összességét, és ebben a keretben, esetlegesen az „IHS Global Insight járműbesorolás” szerinti C vagy D szegmenset, hangsúlyozva ugyanakkor az e szegmentáció által felvetett nehézségeket az elektromos járművek tekintetében, míg a földrajzi szempontból érintett piac meghatározását illetően a globális piac került megjelölésre, a Bizottság 2011. január 31-i levelében kiegészítő információkat kért, amely levélre a Németországi Szövetségi Köztársaság 2011. március 1-jén válaszolt.
- 50 Közelebbről, a Bizottság 2011. január 31-i leveléből az következik, hogy a kért kiegészítő információk elsősorban azon okokra vonatkoztak, amelyek miatt az elektromos járművek piacát javasolták érintett piacnak, nem pedig egy jobban vagy másképpen körülhatárolt piacot, illetve azon okokra, amelyek miatt a Németországi Szövetségi Köztársaság úgy ítélte meg, hogy létre fog jönni az elektromos járművek integrált globális piaca, amely általánosított kereskedelmi folyamatokat von maga után. A Bizottság ezenfelül bizonyos kiegészítő jellegű, a szóban forgó piac előrelátható szegmentációjára vonatkozó független tanulmányokat is meg szándékozott szerezni. A fent említett információkérések összességét a szóban forgó levél 14. és 15. pontjával összefüggésben kell értelmezni, amelyekből azt a következtetést kell levonni, hogy a Bizottság úgy ítélte meg, hogy nehéz a szóban forgó ágazatban a jövőre vonatkozó elemzést végezni. E körülmények között a Bizottság úgy ítélte meg, hogy nem lehetett kizárni, hogy a felperes – elsősorban az EGT elektromos jármű piacának C és D együttes szegmensében – a 25%-ot meghaladó részesedést szerez. Ily módon szükségesnek ítélte, hogy részletes információkat kérjen az esetlegesen érintett különböző szegmensekről.
- 51 A Németországi Szövetségi Köztársaság 2011. március 1-jei válaszát követően – amelyben elsősorban az érintett piac körülhatárolásának nehézségeire hivatkozott – a Bizottság 2011. április 20-i levelében további információkat kért, elsősorban az i3 és i8 modellek besorolásával kapcsolatban, illetve az érintett földrajzi piacra vonatkozó további részletes információkat. A választ 2011. május 25-én közölték a Bizottsággal.

- 52 A felperes állításával szemben a Bizottság nem szorítkozott bizonyos, a Németországi Szövetségi Köztársaságtól kapott, az érintett termékpiacra és földrajzi piacra vonatkozó információk bírálatára. A fent említett különböző levelekből – a hivatalos vizsgálati eljárást megindítására vonatkozó határozattal összefüggésben – ugyanis kitűnik, a Bizottság ezek fényében értékelte a már megszerzett információkat, és arra a következtetésre jutott, hogy nem lehetséges a végleges állásfoglalás, különösen a tekintetben, hogy a hivatalos vizsgálati eljárás megindítása nélkül miként lehet körülhatárolni az érintett piacokat a célból, hogy harmadik személyek nyilatkozzanak azon kérdésekről, amelyek tekintetében továbbra is komoly nehézségekkel áll szemben. A felperes állításaiban különösen hangsúlyozott földrajzi piacot illetően a Bizottság elsősorban úgy ítélte meg, hogy a rendelkezésére álló információk nem teszik lehetővé annak bizonyítását a jogilag megkövetelt módon, hogy létezik jelenleg globális piac a szóban forgó termékek tekintetében. A Bizottság 2012. február 17-i levelében további felvilágosításokat kért.
- 53 Egyébiránt meg kell állapítani, hogy a Bizottság joggal nyilvánította ki a fennálló nehézségeket és bizonytalanságokat, mivel maga a Németországi Szövetségi Köztársaság is hangsúlyozta 2011. március 1-jei levelében az érintett piac körülhatárolásával kapcsolatos nehézségeket. Először is azt állította, hogy az elektromos járművek, illetve a könnyű elektromos járművek piaca meg nem határozható meg, és a hibrid járművek piaca „csak a felső szegmensek szintjén látszik megnyílni”, vagyis az E és F szegmensben. Következésképpen a hagyományos gépjárművek összességének globális piaca az, amely érintett, alszegmensek nélkül. Másodsorban, a Bizottságnak az azon szegmensekre vonatkozó konkrét kérdéseire adott válaszként, amelyekhez az elektromos járművek tartozhatnak, a Németországi Szövetségi Köztársaság előadta, hogy hosszúságuk okán az i3 járművek a B és a C szegmensbe tartoznak, azonban árak miatt inkább a D szegmensbe sorolásuk lenne indokolt. Harmadsorban, a felperes versenytársai által gyártott elektromos járműveket illetően ezeket részletes információk hiányában még nehezebb besorolni, de a Németországi Szövetségi Köztársaság szerint azok elsősorban az A, B vagy C szegmensbe tartoznak. Ezenfelül, mivel az elektromos járművek sorozatgyártása csak nemrég kezdődött, az új termelési kapacitások azzal a következményekkel jártak, hogy az úttörő helyzetben lévő vállalkozó statisztikai szempontból jelentős piaci részesedéseket szerzett. A Németországi Szövetségi Köztársaság mindazonáltal e tekintetben arra is hivatkozott, hogy ezeket az iránymutatás 68. pontja értelmében nem kell figyelembe venni, mivel ezeknek inkább az volt a céljuk, hogy kizárják a kapacitástöbbletet és az erőfölényben lévő vállalkozások jelenlétét.
- 54 Ezen elemek összessége vezetett ahhoz, hogy a Bizottság a fenti 49–51. pontban említett kiegészítő információkat kérje. E körülményekre figyelemmel el kell utasítani a felperes azon állítást, miszerint a Bizottság valójában nem folytatott tényleges párbeszédet a Németországi Szövetségi Köztársasággal. Egyébiránt, mivel a felperes állításai arra is vonatkoznak, hogy a Bizottság vele sem folytatott érdemi párbeszédet, elegendő annak megállapítása, hogy a 2004. július 8-i Technische Glaswerke Ilmenau kontra Bizottság ítéletnek (T-198/01, EU:T:2004:222, 191–193. pont) megfelelően – amelyet a jelen ügyben az előzetes vizsgálati eljárást illetően analógia útján kell alkalmazni – ez a követelmény nem a Bizottságra hárul.
- 55 Következésképpen az első jogalap első részét mint megalapozatlant el kell utasítani anélkül, hogy szükséges lenne határozni a felek egyéb olyan állításainak megalapozottságáról, mint például a beavatkozó azon állítása, hogy a felperes nem tudja bizonyítani, hogy mi egy negatív tény, illetve anélkül, hogy határozni kellene azon kérdésről, hogy a hivatalos vizsgálati eljárás megindítására vonatkozó határozatot érintő esetleges hiba vitathatóvá teszi-e a megtámadott határozat jogszerűségét.

Az első jogalap második részéről

- 56 A felperes lényegében arra hivatkozik, az iránymutatás 68 pontjának i. alpontjában előírt elemzés keretében a piac meghatározásával kapcsolatban felmerült bizonytalanságokat legkésőbb a hivatalos vizsgálati eljárás során kim kellett volna küszöbölni. A felperes szerint, tekintettel arra, hogy ezek a bizonytalanságok közvetlenül a Bizottság által alkalmazott megközelítésből erednek, ez utóbbi nem hivatkozhat arra a tényre, hogy sem a résztvevők, sem pedig harmadik személyek nem szolgáltattak

feltételezetten releváns információkat a hivatalos vizsgálati eljárás megindítására vonatkozó közzétételre adott válaszként. A Bizottság feladata, hogy az ügy körülményeire tekintettel más eszközöket vegyen igénybe annak érdekében, hogy teljes egészében megismerje az ügy adatainak összességét, például külső szakértő igénybevételével, illetve piackutatás elvégzésével. A Bizottság által alkalmazott megközelítés a felperes szerint igazolatlan egyenlőtlen bánásmódhoz vezetett.

57 A beavatkozó vitatja a Bizottság által az érintett piac meghatározása céljából alkalmazott módszert. Először is azt állítja, hogy az említett módszer jogi síkon akadályokat támasztott, és önkényesnek minősíthető. Másodsorban azt állítja, hogy a piac meghatározása sérti a Bizottság és a tagállamok közötti hatáskörmegosztást. Harmadsorban, a beavatkozó szerint nyilvánvalóan hiányzik a piac meghatározásának igazolása, illetve ténybeli alapja. Végül a beavatkozó szerint a piac meghatározása sérti az egyenlő bánásmód elvét.

58 A Bizottság vitatja a felperes és a beavatkozó állításait.

59 A Törvényszék a Bizottsághoz hasonlóan előjáróban megállapítja, hogy a felperes e kifogása, tartalmára tekintettel, az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésének, és nem az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésének feltételezett megsértésére vonatkozik. E kifogás ugyanis a vizsgálati kötelezettségeknek a hivatalos vizsgálati eljárás során történő megsértésére irányul.

60 A Törvényszék ezt követően megállapítja, hogy a felperes elsődleges kifogása lényegében arra a módra vonatkozik, ahogyan a Bizottság értékelte azon elemeket, amelyek lehetővé teszik számára annak értékelését, hogy melyik az érintett piac, és milyen a felperes részesedése ezen a piacon. A felperes közelebbről azt állítja, hogy az érintett piac meghatározására vonatkozó, kellőképpen részletes elemzések hiányának okán a Bizottság hibákat követett el, amikor azt határozta meg, hogy a bejelentett támogatásnak a belső piaccal való összeegyeztethetőségének vizsgálata tekintetében a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közleményt vagy kizárólag az iránymutatást kell-e alkalmazni.

61 E tekintetben a Törvényszék megállapítja, hogy az iránymutatás 68. pontja a következőképpen szól:

„68. Ha az összes forrásból származó támogatás teljes összege meghaladja annak az összegnek a 75%-át, amelyet egy 100 millió eurós elszámolható költséggel rendelkező beruházás az érvényes regionális támogatási térkép nagyvállalkozásokra vonatkozó normál támogatási felső határa alapján igénybe vehetne a támogatás odaítélésének időpontjában, és ha

(i) a kedvezményezett részesedése az érintett termék(ek) érintett piac(ok)on történő értékesítéséből a beruházást megelőzően több mint 25%, illetve a beruházást követően több mint 25% lesz; vagy

[...]

a Bizottság csak akkor hagyja jóvá a regionális beruházási támogatást, ha a[z EUMSZ] 108. cikk (2) bekezdésében előírt eljárás megindítását követően részletesen bebizonyosodik, hogy a támogatás előnyei meghaladják a versenytorzítás és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás mértékét.”

62 Az iránymutatás 68. pontjához fűzött 63. lábjegyzetben rögzítésre került, hogy az iránymutatás hatálybalépését, azaz 2007. január 1-jét megelőzően a Bizottság további útmutatásokat dolgoz ki azon kritériumokról, amelyeket figyelembe fog venni annak értékelése során, hogy a támogatás szükséges volt-e a beruházás ösztönzéséhez, és hogy a támogatás előnyei meghaladják-e a versenytorzítás és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás mértékét.

- 63 Amint azt a Bizottság is állítja, az olyan nagyberuházási projekteknek az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésével való összeegyeztethetősége értékelése során, amelyek meghaladják az iránymutatás 68–70. pontjában előírt határértékeket, a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közleményt kell alkalmazni az ezekhez kapcsolódó, a verseny torzulásával, illetve a kereskedelemre gyakorolt hatásokkal kapcsolatos sajátos kockázatok okán.
- 64 Meg kell állapítani, hogy – amint az a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény 6. és 7. pontjából is következik – az iránymutatás (68)–(70) pontját azon tény figyelembevételével kell értelmezni, hogy bizonyos nagy összegű, nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások lényeges hatásokat gyakorolhatnak a kereskedelemre, és a verseny jelentős torzulását okozhatják. Ez az az ok, amiért a Bizottság korábban főszabály szerint nem engedélyezte a bizonyos határértékeket meghaladó nagyberuházási projektekhez nyújtott támogatásokat, és a jelen ügy szempontjából releváns időpontban a részletezett körülmények mellett értékelte ezeket a támogatásokat.
- 65 Mindazonáltal, noha az iránymutatás 68. pontja a részletes vizsgálat lefolytatásának kötelezettségét állapít meg a Bizottság tekintetében azon kérdést illetően, hogy a szóban forgó támogatás szükséges-e a beruházás ösztönzéséhez, és hogy a támogatás előnyei meghaladják-e a versenytorzítás és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás mértékét, szabályból nem következik az, hogy amennyiben a támogatás mértéke nem haladja meg ezen határértékeket, a hivatalos vizsgálati eljárás megindítása kizárt (lásd ebben az értelemben: 2012. július 10-i Smurfit Kappa Group kontra Bizottság ítélet, T-304/08, EU:T:2012:351, 88. pont). Az a pusztán tény ugyanis, hogy az iránymutatásban előírt határértékeket nem lépték túl, nem jár automatikusan azzal a következménnyel, hogy a támogatás összeegyeztethető a belső piaccal. Épp ellenkezőleg, még abban az esetben is, ha az említett határértékeket nem lépték túl, és fennáll a regionális iránymutatásban előírt többi feltétel, a Bizottság jogszerűen vizsgálhatja, hogy a regionális fejlődés terén okozott előnyök meghaladják-e a projekt által a versenytorzítás terén okozott hátrányokat (lásd ebben az értelemben: 2012. július 10-i Smurfit Kappa Group kontra Bizottság ítélet, T-304/08, EU:T:2012:351, 90–97. pont), amiből elsősorban az következik, hogy ellenőrizni kell a szóban forgó támogatás szükségességét.
- 66 E megfontolásokra figyelemmel meg kell erősíteni a Bizottságnak a megtámadott határozat (156) preambulumbekkezdésében szereplő azon következtetését, miszerint jogszerűen végezte el a szóban forgó támogatás részletes vizsgálatát, függetlenül attól, hogy az iránymutatás 68. pontjában előírt határértékeket meghaladták-e. Különösképpen semmi nem akadályozza meg, hogy ezen ellenőrzés keretében a Bizottság a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közleményben foglalt kritériumokat alkalmazza a szóban forgó támogatás szükséges jellegének vizsgálatára során.
- 67 Ezen összefüggésben el kell utasítani a felperesnek az egyenlő bánásmód elve megsértésére alapított érvét. E tekintetben elegendő arra emlékeztetni, hogy a felperes állításával szemben – még az azon vállalkozásoknak nyújtott támogatásokat illetően is, amelyek piaci részesedése 25% alatt van – a Bizottság az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésében foglalt követelményekre tekintettel vizsgálatot végez, amely, adott esetben, a szóban forgó támogatás szükséges jellegének vizsgálatát vonja maga után.
- 68 Következésképpen anélkül kell elutasítani a jelen jogalap második részét, hogy határozni kellene az annak bizonyítására irányuló érvekről, hogy a Bizottság nem állapíthatta volna meg, hogy az iránymutatás 68. pontjának i. alpontjában előírt határértéket meghaladták, és a megtámadott határozat indokolása e tekintetben elégtelen volt.

Az első jogalap harmadik részéről

- 69 Ez a rész négy kifogásra oszlik, amelyek közül az első az érintett piac meghatározásának hiányából eredő nyilvánvaló hibán, a második az érintett termékpiacnak a piaci részesedések meghatározása céljából történő meghatározása során elkövetett nyilvánvaló értékelési hibán, a harmadik az érintett földrajzi piacnak a piaci részesedések meghatározása céljából történő meghatározása során elkövetett nyilvánvaló értékelési hibán, és végül a negyedik a piaci részesedések nyilvánvalóan téves meghatározásán alapul.
- 70 E kifogások összességét tekintve a felperes átfogó jelleggel azt állítja, hogy a gondos és elfogulatlan vizsgálat lefolytatására vonatkozó kötelezettség megsértése nyilvánvaló értékelési hibát vont maga után, abban az értelemben, hogy a Bizottság úgy ítélte meg, hogy igazolt „a hivatalos vizsgálati eljárás következő szakaszába lépni”, és ezen összefüggésben a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közleményt alkalmazni.
- 71 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy meg kell erősíteni a Bizottságnak a megtámadott határozat (156) preambulumbekzdésében szereplő azon következtetése, miszerint jogszerűen végezze el a szóban forgó támogatás részletes vizsgálatát, függetlenül attól, hogy az iránymutatás 68. pontjában előírt határértékeket meghaladták-e.
- 72 Másodszorban meg kell állapítani, hogy ez a következtetés már önmagában is igazolja a Bizottság azon döntését, hogy részletesen megvizsgálja a szóban forgó támogatásnak a belső piaccal való összeegyeztethetőségét, és különösen annak szükségességét.
- 73 Következésképpen mint hatástalant el kell utasítani az összes olyan érvet, amelyekre a felperes az első jogalap harmadik részének keretében hivatkozik, és amelyek annak bizonyítására irányulnak, hogy a Bizottságnak nem kellett volna megállapítania, hogy a piaci részesedéseknek az iránymutatás 68. pontjában előírt 25%-os határértékét meghaladták, következésképpen az említett jogalapot a maga összességében el kell utasítani.

A második, az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdése c) pontjának megsértésére alapított jogalapról

- 74 A felperes által hivatkozott második jogalap négy részre oszlik. Az első három rész a támogatás ösztönző hatásának, a támogatás célszerűségének, illetve a támogatás hatásának nyilvánvalóan téves értékelésén alapul. Végül a negyedik rész a tényleges többletköltségekre vonatkozó tények feltételezetten nyilvánvalóan téves megállapításán alapul.
- 75 A felperes előzetesen kiemeli, hogy sem a 800/2008 rendelet, sem az iránymutatás nem számszerűsíti az ösztönző hatást. Különösen a beruházás helyével kapcsolatos hátrányokat nem szükséges megállapítani, amely hátrányok „ösztönző intézkedéssel” kompenzálhatók. A támogatás célszerűségét illetően az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdése és a 800/2008 rendelet a felperes szerint a támogatás összegét nem köti a többletköltségek bizonyításához. Még ha a Törvényszék nem is osztja ezen álláspontot, a felperes szerint meg kellene állapítani, hogy a támogatás célszerűségének inkább a tényleges többletköltségeken, mintsem az előzetesen értékelt tervezési költségeken kell alapulnia. A Bizottság ahelyett, hogy a beruházási projekt előnyeit és hátrányait értékelte volna, annak megállapítására szorítkozott, hogy a kezdetben értékelt költségkülönbözethnél magasabb támogatás a verseny jelentős torzulásához vezet.

A második jogalap első részéről

- 76 A felperes szerint nyilvánvalóan téves a Bizottság azon értékelése, miszerint „sem a támogatás ösztönző jellege, sem annak célszerűsége nem került megállapításra” a támogatásnak a 17 millió eurót meghaladó része tekintetében. A felperes szerint az ösztönző intézkedés „külön” értékelésének feltételeit a

800/2008 rendelet 8. cikke (3) bekezdésének e) pontja rögzíti. A felperes azt állítja, hogy a 49 millió eurós támogatás nyújtásának ösztönző hatása többek között a megtámadott határozat (172) preambulumbekkezdésében megállapításra került. Az ezen összegű támogatás szerinte nem csak a beruházás helyével kapcsolatos hátrányok kompenzálását teszi lehetővé, hanem azon hátrányok fedezését is, amelyek közül egyes „nem számszerűsíthető” hátrányok egy teljesen új, a vállalkozás székhelyétől eltérő helyen gyártott járműbe történő beruházás kockázataihoz kapcsolódnak. A felperes azt állítja, hogy kétséges az, hogy a beruházásra vonatkozó döntés időpontjában 17 millió euróra értékelt költségkülönbözlet a BMW számára elégséges ösztönzőnek bizonyult ahhoz, hogy projektjét Lipcsében valósítsa meg. Ezt a kérdést egyébként nem tették fel e vállalkozás igazgatóságának.

77 A beavatkozó azt állítja, hogy az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének megfelelően a valamely beruházáshoz kapcsolódó hátrányokat „legalább kompenzálni kell”, mivel az az egyetlen módszer arra, hogy ösztönözni lehessen a támogatott régiókban történő beruházásokat. Szerinte azonban egyéb ösztönzőket is létre kell hozni, hogy a hátrányos helyzetben lévő régiók csökkenteni tudják hátrányukat gazdasági téren. Jóllehet az elsődleges jog tiltja a túlkompensációt, ez azonban nem az alulkompensáció elvén alapul. Ebből az következik, hogy a szóban forgó beruházás által generált valamennyi többletköltség, az engedélyezett felső határig összeegyeztethető a belső piaccal.

78 A Bizottság vitatja a felperes és a beavatkozó állításait.

79 Előzetesen emlékeztetni kell azonban arra, hogy amennyiben valamely határozat egyes indokai önmagukban is a jogilag megkövetelt módon alátámasztják e határozatot, akkor a jogi aktus más indokait érintő esetleges hibák semmi esetre sem érintik annak rendelkező részét. Ezenfelül, amennyiben a Bizottság határozatának a rendelkező része az érvelés több pillérére alapul, amelyek mindegyike önmagában elegendő ahhoz, hogy e rendelkező részt megalapozza, főszabály szerint csak abban az esetben kell megsemmisíteni ezt a jogi aktust, ha mindegyik pillér jogsértő. Ebben az esetben valamely hiba vagy más olyan jogsértés, amely az érvelésnek csak az egyik pillérét érinti, nem elegendő ahhoz, hogy igazolja a vitatott határozat megsemmisítését, mivel annak nem lehetett meghatározó befolyása az intézmény által elfogadott rendelkező részre (2009. január 14-i Kronoply kontra Bizottság ítélet, T-162/06, EU:T:2009:2, 62. pont).

80 Ezt követően meg kell állapítani, hogy a 800/2008 rendelet 8. cikkének (3) bekezdése – amelyre a felperes hivatkozik – a következőképpen rendelkezik:

„A nagyvállalkozásoknak e rendelet alapján nyújtott támogatást akkor kell ösztönző hatásúnak tekinteni, ha a (2) bekezdésben megállapított feltétel teljesítésén túlmenően a tagállam az adott egyedi támogatás odaítélését megelőzően ellenőrizte, hogy a kedvezményezett által összeállított dokumentáció alátámasztja, hogy a következők közül egy vagy több kritérium teljesül:

[...]

e) a 13. cikkben említett regionális beruházási támogatás esetében, ha a támogatás hiányában nem került volna sor a beruházási projekt végrehajtására az érintett támogatott térségben.”

81 A jelen ügyben, amint az a bejelentési dokumentumokból, és különösen a bejelentési formanyomtatvány 2.3.1 és 2.3.2 pontjából kitűnik, hogy a szóban forgó támogatás olyan beruházási támogatás, amelyet a Németországi Szövetségi Köztársaság egy támogatási programnak (IZG) megdelelően kívánt nyújtani, amelyre azonban az egyedi bejelentés kötelezettsége vonatkozik (lásd: a fenti 2. pont). Amint azt a Bizottság is joggal állítja ellenkérelmének 71. és 72. pontjában, valamint a viszonzválasz 40. pontjában, a 800/2008 rendelet 3. cikkére és 6. cikkének (2) bekezdésére hivatkozva, hogy nem az említett rendelet 8. cikkének (3) bekezdésében szereplő, „az [említett] rendelet hatálya alá tartozó” támogatásról van szó, hanem egy egyedileg bejelentett támogatásról (lásd továbbá a 800/2008 rendelet (1)–(7) preambulumbekkezdését, valamint 6. cikkének (2) bekezdését).

- 82 Amint az már kifejtésre került az első jogalap vizsgálatának keretében, a Bizottság jogosan értékelte a szóban forgó támogatás szükséges jellegét, és semmi nem akadályozta meg ezen összefüggésben, hogy megvizsgálja, hogy támogatás nélkül nem valósult volna-e meg a szóban forgó támogatott régióban.
- 83 Az elsődleges kérdés az, hogy az ösztönzőnek és arányosnak minősíthető támogatás összege 17 millió euró volt-e, amint azt a Bizottság állítja, vagy 49 millió euró, amint azt a felperes állítja.
- 84 Meg kell állapítani, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban joggal végezte el a támogatás ösztönző, illetve arányos jellegének differenciált vizsgálatát. Az ilyen differenciáció megfelel az ítélkezési gyakorlatnak (lásd ebben az értelemben: 2009. január 14-i Kronoply kontra Bizottság ítélet, T-162/06, EU:T:2009:2, 60–101. pont). Mivel a felperes bizonyos állításai, jóllehet az ösztönző jellegre vonatkozó kifogás keretében kerültek hivatkozásra, valójában inkább a támogatás arányos jellegéhez kapcsolódnak, ezért azok a következő kifogásra vonatkozó rész keretében kerülnek elemzésre.
- 85 A támogatás ösztönző jellegét illetően, amint az a megtámadott határozat (160) és azt követő preambulumbeközdéseiből is következik, a Bizottság joggal elemezte azt a kérdést, hogy a támogatás valóban hozzájárult-e a kedvezményezett tervének módosításához abban az értelemben, hogy az ennek következtében a cél régióban történő beruházás mellett döntött.
- 86 E tekintetben a Bizottság elemezte a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közleményben előírt két forgatókönyvet (lásd ebben az értelemben: az említett közlemény 19. és azt követő pontjai, valamint a megtámadott (163) és azt követő preambulumbeközdései).
- 87 Miután emlékeztet arra, hogy e tekintetben a bejelentő tagállamra hárul a bizonyítás a Bizottság a megtámadott határozat (163)–(167) preambulumbeközdésében kizárta az első forgatókönyvet, amelynek lényege a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény (22) pontjának 1. alpontja értelmében annak bizonyítása, hogy „[a] támogatás kedvező beruházási döntés meghozatalára ösztönöz, mivel a vállalkozás számára egyébként sehol nem jövedelmező beruházásra kerülhet sor a támogatott régióban”. A Bizottság e következtetését nem vitatták a Törvényszék előtt.
- 88 A nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény (22) pontjának 2. alpontjában szereplő forgatókönyvet, vagyis azon kérdést illetően, hogy „[a] támogatás arra ösztönöz[-e], hogy a tervezett beruházást más régió helyett az adott régióban valósítsák meg, mivel ellensúlyozza a támogatott régióban választott helyszín nettó hiányosságait és az ahhoz kapcsolódó költségeket”, a Bizottság úgy ítélte meg a megtámadott határozat 168–173. pontjában, hogy ez a forgatókönyv felel meg a jelen ügynek.
- 89 Ezen összefüggésben a Bizottság elsősorban a megtámadott határozat (170) preambulumbeközdésére, valamint a Németországi Szövetségi Köztársaságtól beszerzett információkra hivatkozott, amelyek egyfelől a beruházás tekintetében eredetileg figyelembe vett más helyszínekre, valamint a BMW ezekkel kapcsolatos elemzésére, másfelől pedig a müncheni és a lipcsei beruházás költségeivel kapcsolatos adatokra vonatkoztak, vagyis azon két város tekintetében, amelyek az előkészítő elemzéseket követően a figyelembe veendő helyszínek listáján maradtak.
- 90 A Bizottság megállapította, hogy a 2009. decemberi dokumentumokból kitűnő számítások azt bizonyítják, hogy a szóban forgó támogatás nélkül a müncheni beruházás költségei 17 millió euróval alacsonyabbak lettek volna, mint a lipcsei beruházás költségei. Egyébiránt a Bizottság emlékeztet arra, hogy milyen stratégiai előnyei vannak Lipcsének a korábban értékelt helyszínekhez viszonyítva, nevezetesen a gyártás növelésének lehetőségén túl az a tény, hogy nem volt szükség zöldmezős beruházásra, hogy a szénszál erősítésű műanyagok gyártásának helyszínétől való távolság nem volt nagy, hogy nem voltak nyelvi nehézségek, biztosítva volt a know-how védelme, és végül, hogy a helyszín nem esett különösen távol a támogatás kedvezményezettjének kutatási központjától.

- 91 Végül, miután arra is rámutatott, hogy a dokumentumok azt tanúsítják, hogy az 50 millió euró összegű állami támogatás rendelkezésre állását elemezték a beruházásról/helyszínről szóló döntés előkészítése során, a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy „a [Németországi Szövetségi Köztársaság] sikeresen bebizonyította ezen eredeti kortárs dokumentumok alapján, hogy az állami támogatás rendelkezésre állása eredményezte azt a döntést, hogy az i3 modell gyártásába történő beruházást Lipcsében, és ne Münchenben helyezték el”.
- 92 Ily módon hangsúlyozni kell, hogy a Bizottság a BMW csoport igazgatótanácsának 2009 decemberében benyújtott, a lipcsei beruházás komparatív többletköltségének megfelelő 17 millió euróra vonatkozó dokumentumokra utalt, más dokumentumokra hivatkozva, amelyek tanúsítják, hogy egy magasabb, nevezetesen 50 millió euró összegű támogatás nyújtásának lehetőségét is elemezték a beruházásról/helyszínről szóló döntés előkészítése során.
- 93 E tekintetben a Törvényszék kiemeli azt a tényt is, hogy – amint az a megtámadott határozatból is következik – a Bizottság nem jutott arra a következtetésre, hogy a támogatásnak nincs ösztönző jellege, akár a 17 millió eurós, akár az 50 millió eurós összeget illetően, amelyek a kedvezményezett vállalkozás belső dokumentumai szerint a „lehetőség” kategóriájába tartoznak. A Bizottság kizárólag az állapította meg a bejelentett támogatásnak a 17 millió eurót meghaladó összege tekintetében, hogy nem teljesült az arányosság követelménye, ami a jelen eljárásban egy független kifogás tárgyát alkotja.
- 94 Egyébiránt meg kell állapítani, hogy a felperes állításával ellentétben nem került bizonyításra, hogy az ösztönző hatás a BMW tekintetében kizárólag az 50 millió euróhoz közelítő összegű, a szóban forgó vállalkozás által értékelt támogatás nyújtásának okán került megállapításra, nem pedig a 17 millió euró okán, amint az az e tárgyban a vállalkozás igazgatótanácsának címzett ajánlásból is kitűnik. Ugyanis, amint az majd részletesen elemzésre kerül a segítség „szükséges” jellegére vonatkozó, alábbi 113. és azt követő pontokban, a müncheni és a lipcsei helyszín közötti előrelátható költségkülönbségnek megfelelő 17 millió eurós összeg volt az, amelyet a kedvezményezett vállalkozás döntéshozó szervei figyelembe vettek a szóban forgó beruházás Lipcsében történő megvalósíthatóságának értékelése céljából, és amely végül is ténylegesen hozzájárult egy olyan projektként történő megvalósításához, amelyet az említett vállalkozás nem valósított volna meg saját eszközeivel a támogatott régióban.
- 95 E körülményekre figyelemmel azt is meg kell állapítani, hogy a felperesnek a támogatás összegére vonatkozó különböző állításai – amely támogatást a belső piaccal összeegyeztethetőnek kellett volna minősíteni – magukban foglalják az arra vonatkozó kifogásokat is, hogy a támogatás ösztönző hatása és célszerűsége „jogellenesen keveredik”, és mivel az ösztönző hatás „számszerűsítésére” vonatkozó kérdések, illetve azon kérdések, hogy „a támogatás összegét a költségek előzetesen értékelt különbözetére” kell-e korlátozni, valójában a támogatás arányos jellegére irányulnak, és a következő kifogás keretében alkotják majd elemzés tárgyát.
- 96 Hasonlóképpen, a felperes azon, a válaszában hivatkozott állítását illetően, amely a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közleménynek a magasabb rangú joggal való összeegyeztetőségére vonatkozik, amennyiben azt úgy kell érteni, hogy az említett közlemény jogellenességére irányul, meg kell állapítani, hogy azt nem adták elő érthetően a keresetlevélben, és alá sem támasztották. Következésképpen ezen állítás elfogadhatatlan. Egyébiránt az említett közlemény hatálya már elemzésre került (lásd: a fenti 43. pont).
- 97 Végül, ami a beavatkozónak a fenti 77. pontban összefoglalt állításait illetően, egyrészt azon állítást, miszerint a jelen ügyben torzul a verseny a beruházó, a támogatás kedvezményezettje hátrányára, akit tehát védeni kell, el kell utasítani, mivel ez nem kellőképpen pontos jogi alapon nyugszik. Amennyiben ezt az állítást úgy kellene érteni, hogy az sérti az egyenlő bánásmód elvét az azon vállalkozásokkal szemben, amelyek 25%-nál kisebb piaci részesedéssel rendelkeznek, már megállapításra került, hogy a jelen ügyben nem lehet szó ezen elv megsértéséről, mivel a Bizottság részletes elemzéseket végezhet azon tényről függetlenül, hogy ezt a határértéket meghaladták-e, vagy sem (lásd: a fenti 7. pont). Ha

azonban a fent említett állítást tágabban kell értelmezni, elegendő azt megállapítani, hogy az állami támogatások ellenőrzésével kapcsolatos feladatai körében a Bizottságnak kell értékelnie, hogy összességében milyen hatással gyakorolnak a támogatások a versenyre.

- 98 Másrészt, a beavatkozó azon állítását illetően, miszerint „alulkompenzáció” történt a beruházó hátrányára, mivel ez az állítás nyilvánvalóan ahhoz a kérdéshez kapcsolódik, hogy a támogatás arányosságát megfelelően értékelte-e a Bizottság, azt a következő kifogás keretében kell elemezni.
- 99 A fentiekre figyelemmel, és mivel a Bizottság a megtámadott határozat (173) preambulumbekzdésében arra a következtetésre jutott, hogy fennáll az ösztönző hatás, a második jogalap első részét el kell utasítani.

A második jogalap második részéről

- 100 Ez a rész három kifogásra osztható. Az első kifogás a támogatás ösztönző hatásának és célszerűségének elfogadhatatlan összekeveredésére vonatkozik, a második a támogatás célszerűségének értékeléséből azon okból eredő nyilvánvaló hibára vonatkozik, mivel az a tervezett költségeken, és nem a tényleges költségeken alapult, végül az utolsó kifogás a beruházás helyének hátrányait meghaladó összeg megállapításából eredő feltételezetten nyilvánvaló hibára vonatkozik.
- 101 A felperes szerint – lényegében – a Bizottság nyilvánvalóan tévesen értékelte a támogatás célszerűségét, mivel összeolvasztotta a támogatás ösztönző hatásának elemzését a támogatás célszerűségének elemzésével. E tekintetben a Bizottság a megtámadott határozat (183) preambulumbekzdésében kiemelte, hogy a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény 33. pontja kifejezetten úgy rendelkezik, hogy „általában akkor tekintjük arányosnak a támogatást, ha az egyenlő a kedvezményezett vállalkozásnak a támogatott régióban történő befektetéshez kapcsolódó nettó költségei és az egyéb régió(k)ban történő befektetés nettó költségei közötti különbséggel”. A felperes szerint ez az oka annak, hogy a támogatás arányosságának megállapítására az ahhoz szükséges összeg tekintetében került megállapításra, „amely szükséges volt a beruházás helyszíne mellett történő döntés meghozatalához”. A Bizottság ugyanazon dokumentumokra támaszkodott, mint amelyeket a támogatás ösztönző hatásának megállapításához használt, vagyis azokat a dokumentumokat, amelyekkel a BMW igazgatótanácsa rendelkezett a beruházásról szóló döntés 2009 decemberében történt meghozatalakor, és amelyek a lipcsei és a müncheni helyszínek összehasonlításakor 17 millió eurós költségkülönbötet jelöltek meg. Ezzel szemben a Bizottság elutasította azokat a korábbi dokumentumokat, amelyek kizárólag a beruházásra, illetve a beruházás helyszínére vonatkozó döntést követő több éven keresztül felmerült költségeket tükrözik (lásd a megtámadott határozat (180) preambulumbekzdését).

– Az első kifogásról

- 102 A nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény 7. pontjára hivatkozva a felperes azt állítja, hogy a támogatás célszerűségének értékelése keretében a Bizottságnak a versenyjog vonatkozásában részletes értékelést kellett volna végeznie azon kérdést illetően, hogy a beruházás megvalósításának költségeire figyelemmel a támogatás összege magasabb volt-e a szükségesnél, és ezért a verseny torzulását vonta-e maga után. Az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének, valamint a 800/2008 rendelet logikájából a felperes szerint az következik, hogy a támogatás célszerűsége nem függ a támogatás összege és a többletköltségek bizonyítása közötti viszonytól, azonban, főszabály szerint, lehetséges lett volna a támogatások nyújtása az engedélyezett felső határértékeken belül. A felperes szerint a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény 33. pontja, – amely egyébként nem élvezhet elsőbbséget a 800/2008 rendelet rendelkezéseivel szemben – nem vezethet más következtetéshez. A felperes azt állítja, hogy a Bizottság nyilvánvaló értékelési hibát követett el, amikor úgy ítélte meg, hogy az említett kommunikáció 33. pontját „általános szabályként” kell értelmezni, és

- „semmiképpen példaként”. A jelen ügy körülményei között a Bizottságnak figyelembe kellett volna vennie azt a tényt, hogy a piaci helyzetnek az iránymutatás 68. pontjának i. alpontja szerinti elemzése nem vezetett egyértelmű következtetéshez. A felperes a szóban forgó piacok folyamatosan változó jellegére is hivatkozik.
- 103 A Bizottság vitatja a felperes állításait.
- 104 A Törvényszék vitatja, hogy a felperes állításából az tűnne ki, hogy „a támogatás tervezett összege”, amely a felperes szerint 49 millió euró volt, két tételre oszlott. A felperes szerint az első tételt a helyszín hátrányait kompenzáló összeg tette ki, a második pedig azon hátrányok kiegyenlítésére irányult, amelyek a projekt megvalósítása során merültek fel, valamint a nem számszerűsített (és részben nem is számszerűsíthető) olyan hátrányokhoz, amelyek szükségszerűen kapcsolódnak egy teljesen új, a költségvetés szerint a leghatékonyabban kalkulált, nem a vállalkozás elsődleges helyszínén, hanem egy másik termelési helyszínen gyártott járműbe történő befektetés kockázataihoz.
- 105 A második tételt illetően a Törvényszék a Bizottsághoz hasonlóan úgy ítéli meg, hogy nem az állami támogatások révén kell kiküszöbölni egy sajátos projekthez kapcsolódó minden beruházási kockázatot. Épp ellenkezőleg, ezek a kockázatok a támogatás kedvezményezett vállalkozása felelősségének körébe tartoznak, annál is inkább, mert ezeket előzetesen nem számszerűsítették, illetve részben nem is voltak számszerűsíthetőek. A releváns kritérium valamely támogatás célszerűsége értékelésének tekintetében kizárólag az a kérdés, hogy a támogatás szükséges-e ahhoz, hogy a beruházási projektet meg lehessen valósítani a szóban forgó támogatott régióban. Márpedig, amint az a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény 33. pontjából is következik, ez abban az esetben van így, ha a támogatás „egyenlő a kedvezményezett vállalkozásnak a támogatott régióban történő befektetéshez kapcsolódó nettó költségei és az egyéb régió(k)ban történő befektetés nettó költségei közötti különbséggel”.
- 106 A felperes azon állítását illetően, miszerint a 800/2008 rendelet 13. cikke és az iránymutatás 38. pontja értelmében az elfogadható támogatás intenzitását „kizárólag a támogatható költségek alapján” kell kiszámítani, meg kell állapítani, hogy a felperes nem fejt ki egyértelműen, hogy ezek a rendelkezések mennyire erősítik meg pozícióját a jelen ügyben. E rendelkezések megfogalmazása ugyanis nem állapítja meg annak kötelezettségét, hogy utólagosan figyelembe kell venni azokat a költségeket, amelyeket ténylegesen egy regionális állami támogatásban részesülő konkrét projektre fordítottak.
- 107 Egyébiránt, az iránymutatás 38. pontjából is az következik, hogy főszabály szerint az állami támogatás tárgyát képező költségeket a beruházás megkezdése előtt kell megtervezni. Ennek megfelelően került előírásra, hogy egy támogatási program alapján támogatás csak akkor ítéltető oda, ha még „a beruházás megkezdése előtt” a kedvezményezett támogatás iránti kérelmét benyújtja, és a programot kezelő hatóság írásban megerősíti, hogy a – további részletes vizsgálat tárgyát képező – projekt elvben megfelel a programban meghatározott jogosultsági feltételeknek. Ugyanebben az értelemben a szóban forgó rendelkezés előírja az illetékes hatóság általi „szándéknyilatkozat” kiállítását a „beruházások megkezdése előtt” az „ad hoc” támogatások tekintetében, az intézkedés Bizottság általi elfogadásának fenntartása mellett. Egyébiránt kifejezetten előírásra került, hogy ha a beruházás „a [szóban forgó rendelkezésben] foglalt feltételek teljesülése előtt megkezdődik, a teljes projekt elveszíti jogosultságát a támogatásra”. Végül, a felperes azon előfeltevéséből sem lehet kiindulni, miszerint „lehetséges támogatás nyújtása az engedélyezett felső határértékeken belül” – a 800/2008 rendeletre, közelebbről 6. cikkének (2) bekezdésére hivatkozva –, mivel ezen állítás közvetetten arra a tényre utal, miszerint a támogatás összegét nem kell értékelni az arányosság szempontjából.
- 108 Az azon tényen alapuló állítást illetően, miszerint a Bizottság nem támaszkodhatott volna ugyanazon dokumentumokra a támogatás ösztönző hatásának, illetve arányosságának értékelése tekintetében, meg kell állapítani, hogy a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közleményből, közelebbről pedig 34. pontjából az következik, hogy e megközelítés nem zárható ki. E pont értelmében ugyanis „[v]égezetül, a regionális hiányosságokhoz

kapcsolódó [a 33. pontban részletezett] nettó költségek eredményeként a beruházás jövedelmezősége alacsonyabb”, illetve „[e]bből az okból kifolyólag az ösztönző hatás elemzésénél alkalmazott számítások felhasználhatók annak megállapításánál is, hogy a támogatás arányos-e”.

- 109 Azt is meg kell állapítani, hogy az ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a Bizottság csak akkor tekinthet az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésével összeegyeztethetőnek egy támogatást, ha meg tudja állapítani, hogy e támogatás hozzájárul az egyik megnevezett cél megvalósításához, amelyet a kedvezményezett vállalkozás normális piaci körülmények között, önerőből cselekedve nem lenne képes elérni. Más szóval, nem engedhető meg, hogy a tagállamok olyan támogatást folyósítsanak, amely javítja a kedvezményezett vállalkozás pénzügyi helyzetét, anélkül hogy ez szükséges lenne az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésében foglalt célok eléréséhez (lásd ebben az értelemben: 2009. január 14-i Kronoply kontra Bizottság ítélet, T-162/06, EU:T:2009:2, 65. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 110 Ugyanezen ítélkezési gyakorlat értelmében nem fogadható el ugyanis, hogy egy támogatás olyan részletszabályokat tartalmazzon, különösen az összegét illetően, amelyek korlátozó hatásai meghaladják a támogatás által követett, a Szerződésben megfogalmazott célok eléréséhez szükséges mértéket (lásd ebben az értelemben: 2009. január 14-i Kronoply kontra Bizottság ítélet, T-162/06, EU:T:2009:2, 66. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 111 Egyébiránt valamely támogatás szükségességének hiánya különösen azon tény következtében állapítható meg, hogy az érdekelt vállalkozás már azt megelőzően megkezdte, sőt meg is valósította a támogatott projektet, hogy a támogatás iránti kérelmet a hatáskörrel rendelkező hatóságokhoz benyújtotta volna, ami kizárja, hogy az érintett támogatásnak ösztönző szerepe lehessen (2008. április 15-i Nuova Agricast ítélet, C-390/06, EU:C:2008:224, 69. pont).
- 112 A jelen ügyben előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a felperes állításával szemben nem nyert bizonyítást, hogy az ösztönző hatást és a szükséges jelleget a BMW tekintetében kizárólag egy olyan támogatás esetleges nyújtásának okán állapították meg, amelynek összege megközelíti az 50 millió eurót (lásd: a fenti 94. pont).
- 113 E tekintetben a Németországi Szövetségi Köztársaság által a Bizottságnak 2012. április 5-én, elsősorban egy könyvvizsgáló iroda által végzett elemzésre vonatkozó, és a Bizottság 2012. február 17-i, illetve március 21-i leveleire válaszként megküldött dokumentumból az tűnik ki, hogy a müncheni és a lipcsei helyszín közötti összehasonlítás „17 millió euró” összegű különbséget megállapítását eredményezte, amely összeg magában foglalta az olyan adatok listájának teljes értékelést, mint amelyekre az említett levél 77. pontjában hivatkoztak. Az elemzett adatok magukban foglalták a strukturális beruházási költségeket, a tervezési költségeket, a fix költségeket, az anyagok költségeit és egyéb költségeket. Ráadásul az a tény, hogy a lipcsei helyszín a termelés jövőbeni esetleges növelését lehetővé tenné, figyelembevételre került az e helyszín mellett szóló döntésben.
- 114 Amint az a 2012. április 5-i említett levél 81. pontjából is kitűnik – amely éppen a két szóban forgó helyszín közötti 17 millió eurós különbséget megállapító táblázat után következik –, az ezen összegű állami támogatás központi szerepet játszott a beruházás helyszínére vonatkozó döntésben. Ezt az állami támogatást szükségesnek ítélték ahhoz, hogy a lipcsei beruházás egyenrangúvá lehessen tenni a müncheni beruházással, amelynek előnye a már meglévő épületek kihasználásában rejlett. Ugyanez a következtetés tűnik ki a BMW azon különböző belső dokumentumaiból, amelyekre a Németországi Szövetségi Köztársaság támaszkodott a közigazgatási eljárás során, mint például a 2009. decemberi dokumentumok, különösen az igazgatótanács ülésének 2009. december 15-i jegyzőkönyve, amelyre a megtámadott határozat (170), (175) és (176) preambulumbekkezdése utal.
- 115 Márpedig e sajátos összefüggésben kell értelmezni a felperesnek az ugyanezen 2012. április 5-i levél 2. mellékletéből (489. o.) kitűnő belső javaslatát is, amelynek lényege – minden további vonatkozó magyarázat nélkül – 50 millió euró összegű állami támogatáskérelmezése volt. Meg kell egyébként állapítani, hogy az ugyanezen az oldalon található táblázat kizárólag „a beruházási és támogatási

lehetőségeket” (Möglichkeiten der Investitionszulage und des Investitionszuschusses), említi, vagyis a beruházás 12,5%-ának megfelelő, nevezetesen 50 millió euró összegű támogatás elnyerésének lehetőségét, anélkül, hogy egyértelmű utalás történe az ezt megelőző elemzések tekintetében. Ugyanez a megállapítás tehető az e javaslatnak a szóban forgó levél 3. mellékletében foglalt megisméltésével kapcsolatban is, amely a felperesnek egy 2009. december 15-i belső jegyzőkönyvére vonatkozik, a 496–501. oldalon, valamint ugyanezen levél 4. mellékletében, az 505. oldalon, amelyen a különböző beruházási helyszínekkel kapcsolatos állami vagy egyéb támogatások megszerzésének lehetőségeire vonatkozó értékelést követően levont következtetések találhatók, amely elemzésekre a felperes is hivatkozik a Törvényszék pervezető intézkedéseire adott válaszában 39. és azt követő pontjaiban. Sem a Németországi Szövetségi Köztársaság által a Bizottsághoz benyújtott dokumentumokból, sem a felperesnek a Törvényszék előtt kifejtett állításaiból nem tűnik ki, hogy az 50 millió eurós összeget a beruházás megvalósításának helyszínéről szóló döntés meghozatalának időpontjában úgy számszerűsítették, hogy figyelembe vették az olyan tényezőket, mint az olyan, előre látható, vagy akár valószínű forgatókönyvek, amelyek a beruházás végrehajtása során megvalósulhatnak. Ráadásul azt is meg kell állapítani, hogy – amint azt a Bizottság is hangsúlyozta – a szóban forgó beruházást lipcsei helyszínnel tervezték, arról végleges döntést hoztak, és a 17 millió euró összegű támogatás jóváhagyását követően a projekt megvalósításra került (lásd továbbá a megtámadott határozat (176) preambulumbekzdését).

- 116 Meg kell állapítani, hogy ezt követően a Németországi Szövetségi Köztársaság épp e körülmények között tájékoztatta a Bizottságot 2012. augusztus 10-i levelében arról a tényről, hogy a lipcsei beruházáshoz kapcsolódó többletköltségek az általa az utóbbtól kapott információk alapján egy olyan állami támogatás útján vállalhatók fel, amelynek összege kevésbé jelentős, mint a BMW kérelmében szereplő.
- 117 A Bizottság szerint a támogatás negatív hatásai – eredetileg kérelmezett összegében – túl nagyok voltak, mivel nem azokat kompenzálhatta az a tény, hogy valamely regionális politikai célkitűzést követtek. E tényezőket a megtámadott határozat (174) és azt követő preambulumbekzdései fejtik ki részletesen.
- 118 Márpedig a Bizottság joggal vette figyelembe azt a tényt, miszerint a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény 29. pontja értelmében „ahhoz, hogy a regionális támogatás arányos legyen, a támogatás összegét és intenzitását a beruházás támogatott régióban való megvalósulásához szükséges minimumra kell korlátozni”. Ugyanezen közlemény 33. pontjának értelmében a helyszíni ösztönző esetén általában akkor tekinthető arányosnak a támogatás, ha az egyenlő a kedvezményezett vállalkozásnak a támogatott régióban történő befektetéshez kapcsolódó nettó költségei és az egyéb régió(k)ban történő befektetés nettó költségei közötti különbséggel.
- 119 A jelen ügyben a 17 millió eurót meghaladó összeget illetően a Bizottság nem követett el nyilvánvaló értékelési hibát, amikor megállapította, hogy nem olyan támogatásról van szó, amely „szükséges” ahhoz, hogy ösztönző hatás keletkezzen a beruházás tekintetében az említett közlemény 21. cikkének értelmében, amely rendelkezés az iránymutatás 68. pontjára utal.
- 120 A Bizottság joggal állapította meg a megtámadott határozat (182) preambulumbekzdésében, hogy az arányosság elve azt jelenti, hogy a támogatásnak a beruházás támogatott területen történő megvalósításáról szóló döntés meghozatalához szükséges minimumot meghaladó részét túlzott jellegűnek kell tekintetni, mert az feltételhez nem kötött pénzügyi szubvenciót jelent a támogatás kedvezményezettje számára, amely nem szolgál az állami támogatásra vonatkozó szabályokkal összeegyeztethető célokat.
- 121 Márpedig meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben nem került bizonyításra, hogy még a 17 millió eurón túl is, „a támogatás valóban hozzájárult a kedvezményezett magatartásának megváltozásához oly módon, hogy az (további) beruházás elvégzését vállalja az érintett támogatott területen”.

- 122 Az a pusztá tény, hogy a BMW döntéshozó szervei által tett javaslat magában foglalta az azon lehetőségre történő utalást, hogy 50 millió euró támogatáshoz lehet jutni, nem minősíthető meghatározó tényezőnek abban az szöveggörnyezetben, amely szerint a műszaki dokumentumok egyidejűleg egy olyan elemzést tartalmaztak, amely anélkül rögzíti csak 17 millió euróban az attól függő árkülönbözetet, hogy a beruházást Münchenben vagy Lipcsében valósítják meg, hogy egyértelműen kifejtésre kerülne az az indok, amiért a kért összeg jelentősebb volt. Az iratokban szereplő elemek lényegében csak annak megállapítását teszik lehetővé, hogy egy akár 50 millió euróig is terjedő összegű támogatás esetleges lehetőségét – különösen a BMW igazgatótanácsa által – az adott esetben elérhető felső határnak tekintették.
- 123 Ez utóbbi vonatkozásban nem lehet elegendőnek minősíteni a valamely támogatott régióban történő beruházás tekintetében előírt felső határértékre általánosságban tett hivatkozást, sem pedig a beruházáshoz kapcsolódó, jövőbeli kockázatokra – például a munkaerő költségeinek változására – anélkül történő hivatkozást, hogy ezen adatok pontosan számszerűsíthetők lennének. Egy 50 millió euró összegű támogatás nyújtása tekintetében annak hangsúlyozása sem releváns, hogy az hozzá fog járulni a szóban forgó projekt nyereségességéhez, amint arra a felperes a tárgyaláson hivatkozott.
- 124 A felperesnek és a beavatkozónak a lipcse-hallei repülőtér infrastrukturális projektjeinek finanszírozására vonatkozó ügyben elfogadott, az SA.30743 (2012/C) (korábbi N 138/10) – Germany Financing of infrastructure projects at Leipzig/Halle airport állami támogatásról szóló, 2014. július 23-i C(2014) 5071 végleges bizottsági határozatra vonatkozó hivatkozását illetően egyfelől meg kell állapítani, hogy az említett ügy egy másik ágazatra vonatkozott, amelyet különös szabályok szabályoznak (lásd többek között az említett határozat (8), (315) és (352) preambulumbekzdését).
- 125 Másfelől, a fenti 124. pontban említett ügyben feltett kérdések – amelyek magukban foglalták az arra vonatkozó kérdéseket is, hogy a beruházás melyik része közérdekű – eltérnek a jelen ügtyől (lásd többek között a fenti 124. pontban említett határozat (209) és azt követő preambulumbekzdéseit). Végül amint az e határozat (326) és (337) preambulumbekzdéséből következik, az ösztönző hatás értékelése szintén az előzetes megközelítés alapján történt. Ugyanez az elv került alkalmazásra a szóban forgó határozat (340) és (341) preambulumbekzdésében a támogatás arányos jellegének értékelése során. A támogatás arányossága elemzésének alapját illetően elsősorban a fenti 124. pontban említett határozat (317) preambulumbekzdéséből, valamint a (340) és ezt követő preambulumbekzdéseiből az következik, hogy a Bizottság elemezte azt a kérdést, hogy a támogatás a „minimumra korlátozódott-e”. Az alábbiak csak másodlagos jelleggel, nevezetesen e határozat (342) preambulumbekzdésében kerülnek említésre:
- „A támogatási intenzitás semmilyen esetben nem haladhatja meg a beruházási projekt tényleges finanszírozási hiányát.”
- 126 A Németországi Szövetségi Köztársaság által a Bizottságnak 2012 szeptemberében benyújtott, és a beruházás tényleges költségeinek bizonyítására vonatkozó dokumentumokat illetően a következőket kell megállapítani.
- 127 A megtámadott határozat (186) és azt követő preambulumbekzdésének megfelelően a Bizottság kifejti, hogy nem lehet *a priori*, tehát késedelmesen benyújtott olyan dokumentumokat figyelembe venni, amelyek bizonyító erejét maga is kétségbe vonja. Anélkül, hogy szükséges lenne a szóban forgó dokumentumok bizonyító erejéről határozni, a Törvényszék úgy ítéli meg, hogy valóban, a támogatás arányosságának elemzését is a beruházásra vonatkozó döntés meghozatalának időpontjában kell elvégezni, tehát azon körülmények között, amelyek mellett a kedvezményezett vállalkozás eldönti projektje megvalósításának helyszínét.
- 128 Mindez ugyanis már a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény 21. pontjának logikájából is kitűnik, amely pont az iránymutatás 68. pontjára utal, és amely arra kötelezi a Bizottságot, hogy megvizsgálja, hogy a

támogatás „szükséges-e” ahhoz, hogy ösztönző hatást keltsen a beruházás tekintetében. Márpedig, azon tényen túl, hogy az „ösztönző” hatást a beruházásról szóló döntést megelőzően kell megvizsgálni, azt is meg kell állapítani, hogy az arra a kérdésre történő hivatkozás, hogy a támogatás „szükséges-e” e tekintetben, a támogatás arányosságának elemzésébe tartozik. A felperes állításával ellentétben lehetetlen úgy felosztani e kritériumokat, hogy az egyiket előzetesen, a másikat pedig utólagosan vizsgálják meg.

129 E tekintetben hozzá kell tenni, hogy a felperes által javasolt megoldás olyan helyzethez vezetne, amelyben még egy olyan állami támogatást is, amely meghaladja a követett cél tekintetében feltétlenül szükséges mértéket, olyannak lehetne minősíteni, mint amely megfelel az ösztönző hatásnak és mint amely arányos, kizárólag azon okból, hogy az a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény 22. pontja szerinti projekt megvalósításához vezethet, és anélkül, hogy figyelembevételre kerülne az a kérdés, hogy ez a támogatás valójában nem minősül-e egy olyan folyósításnak, amely javítja a kedvezményezett vállalkozás pénzügyi helyzetét, anélkül hogy ez szükséges lenne az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésében foglalt célok eléréséhez (lásd ebben az értelemben: 2009. január 14-i Kronoply kontra Bizottság ítélet, T-162/06, EU:T:2009:2, 65. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; lásd továbbá, analógia útján: 1997. január 14-i Spanyolország kontra Bizottság ítélet, C-169/95, EU:C:1997:10, 17. pont). Ez az értelmezés, amely egyaránt irányul a támogatás szükségességének, valamint a beruházás időpontjában gyakorolt ösztönző hatásának elemzésére, összeegyeztethető a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény 29. pontjával, valamint 26. pontjával, mivel ez utóbbi többek között „a beruházási bizottsághoz benyújtott, a különböző beruházási forgatókönyveket kidolgozó dokumentumok[ra]” utal.

130 Végül, amint azt a Bizottság is joggal állítja a megtámadott határozat (187) preambulumbekkezdésében, a támogatás ösztönző jellegének és arányosságának vizsgálata a lipcsei helyszín kiválasztásának összefüggésében nem függhet az i8 járművek gyártási projektjébe történő beruházástól, mivel ez kizárólag az eredeti i3 járművek gyártási projektjéhez adódott hozzá, egy olyan időpontban, amikor a lipcsei helyszín már kiválasztásra került. A felperes maga hivatkozott a törvényszék előtt arra, hogy a Lipcse kiválasztására vonatkozó, 2009. évi eredeti döntés csak az i3 modellre vonatkozott, míg az i8 modell gyártásáról csak 2011-ben döntöttek. Amint arra a Bizottság is rámutatott, az i8 modellre vonatkozó döntést már nem kellett a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közleményben előírt második forgatókönyv összefüggésében elemezni (lásd: a fenti 88. pont), tehát azon körülmények között, amikor a beruházást földrajzi értelemben már elhelyezték. Amint ugyanis azt az említett preambulumbekkezdés kiemelte, a gyártásra tervezett i8 járművek kis száma nem tette volna lehetővé más helyszín, mint Lipcse kiválasztását. Egyébiránt a Németországi Szövetségi Köztársaság maga is kiemelte, hogy az elektromos járművek eredetileg tervezett mennyisége nem módosult volna az i8 modell felvételével, és azt sem állította, hogy szükséges lett volna a bejelentett támogatás elemzésének e tekintetben történő módosítására.

131 A fentiek összességére figyelemmel a Törvényszék elutasítja a felperes első kifogását, mivel nem került bizonyításra a támogatás arányossága teljes összegének vonatkozásában, vagyis a 17 millió euró meghaladóan.

– *A második kifogásról*

132 A felperes szerint, a „tervezési költségek” figyelembevétele a támogatás célszerűségének értékelése során nyilvánvaló hibának minősül, mivel ezt a célszerűséget inkább a „tényleges költségekhez” viszonyítva kell értékelni. A támogatás célszerűségét és a támogatható költségeket mindig utólagosan kell értékelni oly módon, hogy figyelembe kell venni a gazdasági valóságot. A felperes szerint csak az ösztönző hatás értékelhető előzetesen, a beruházásra vonatkozó döntés meghozatalakor. Minden egyéb megközelítés aránytalan, nem veszi figyelembe a gazdasági valóságot, és megnyitja az utat a visszaélések felé,

amelyek lényege a tervezési költségek felülértékelése. A jelen ügyben a többletköltségeket az eljárás során közölték a Bizottsággal. Egyébiránt a felperes azt állítja, hogy az IZG rendelkezéseinek megfelelően ő is köteles volt bizonyítani a beruházás végrehajtásának tényleges körülményeit. Végül a felperes azt állítja, hogy a Bizottság automatizmusból járt el, vagyis nem értékelt a támogatás hatásait a 17 millió euróra értékelt költségkülönbözeten túl. Ily módon a Bizottság nem gyakorolta mérlegelési jogkörének teljességét.

- 133 A Bizottság vitatja a felperes állításait.
- 134 A Törvényszék e tekintetben az előző kifogások keretében már elvégzett elemzésekre utal. A felperes ugyanis nem jelöli meg azt a pontos jogalapot, amely lehetővé tenné annak megállapítását, hogy a jelen ügyben a „tényleges” költségeket, nem pedig a beruházásra vonatkozó döntés meghozatalakor eredetileg tervezett költségeket kellene figyelembe venni.
- 135 Márpedig, a felperes állításaival szemben, nem lehet „aránytalannak” minősíteni azt, hogy a Bizottság úgy elemezte a birtokában lévő adatokat a támogatás szükséges és ösztönző jellegének értékelése során, hogy azt a helyzetet vette figyelembe, amely a beruházási projekt végleges helyszínének kiválasztását lehetővé tévő döntés időpontjában állt fenn.
- 136 A felperes azon állítását illetően, miszerint a Bizottság „megnyitotta az utat a visszaélések felé, amelyek lényege a tervezési költségek felülértékelése”, elegendő annak megállapítása, hogy – amint az többek között a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény 25. pontjának utolsó részéből is következik – a Bizottság feladata annak elemzése a bejelentő tagállam által benyújtott, különböző összehasonlító forgatókönyvek elemzése során, hogy a tervezett költségek „realisztikusak”-e, vagy sem.
- 137 Végül, amint az a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény 28. pontjából következik, ha „a támogatás eredményeképpen nem változik meg a kedvezményezett viselkedése, tehát nem eszközöl (további) beruházásokat a szóban forgó, támogatott régióban, akkor nem áll fenn a regionális célkitűzés elérését segítő ösztönző hatás”. Ugyanezen pont értelmében „[e]zért a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatás részletes vizsgálata során a Bizottság nem hagyja jóvá a támogatást azokban az esetekben, ahol az adott régióban ugyanaz a beruházás a támogatás nélkül is megvalósult volna” (lásd az említett közlemény 3. pontjának utolsó részét).
- 138 E rendelkezés logikájából az következik, hogy a Bizottság feladata annak elemzése, hogy valamely támogatás lehetővé teszi-e valamely vállalkozás viselkedésének megváltozását, amely arra indítja e vállalkozást, hogy egy olyan beruházást valósítson meg, amelyet nem valósított volna meg a támogatás, egy előre meghatározott és „szükséges” összeg nélkül. A valós költségek utólagos figyelembevétele már nincs hatással ezen elemzési tényezőre, lehetővé teszi azonban legalább is a támogatás kedvezményezett vállalkozása vállalkozói kockázatának körébe tartozó tényezők pontosítását.
- 139 Következésképpen a jelen kifogást el kell utasítani.

– *A harmadik kifogásról*

- 140 A felperes szerint a Bizottság nyilvánvalóan tévesen állapította meg a megtámadott határozat (182) preambulumbekzdésében, hogy a beruházásnak a támogatott területen történő elhelyezéséről szóló döntés meghozatalához szükséges támogatáson felüli összeget feleslegesnek kell tekinteni, mert az olyan ingyen pénzt jelent a kedvezményezett számára, ami nem szolgál az állami támogatásra vonatkozó szabályokkal összeegyeztethető célokat. A felperes azt állítja, hogy ez a megállapítás abból a hibás feltételezésből ered, miszerint a BMW beruházását szükségszerűen Lipcsében valósították volna meg, ha a támogatást kizárólag 17 millió euró összegben nyújtották volna. Márpedig ezzel szemben a

felperes hangsúlyozza, hogy a szóban forgó vállalkozás annak a hipotézisnek a tudatában volt, hogy 49 millió euró támogatást nyújtanak számára, ami az e támogatott övezetben történő beruházásra vonatkozó döntéshez vezette. A felperes szerint a támogatás az állami támogatásokat szabályozó rendelkezésekkel összeegyeztethető célkitűzéseket követett, mivel megfelelt az IZG által előírt feltételeknek, amely a 800/2008 rendelet értelmében a belső piaccal összeegyeztethető támogatási intézkedésnek minősül. A felperes elutasítja, hogy vele szemben a támogatási programok kijátszásának kísérletét róják fel.

141 A Bizottság vitatja a felperes állításait.

142 A Törvényszék megállapítja, hogy ezt a kifogást ugyanazon indokok alapján kell elutasítani, mint az előző kifogásokat. Amint azt a Bizottság is előadja ellenkérelmének 93. pontjában, azt is kim kell emelni, hogy a szóban forgó beruházásra vonatkozó határozatot a kedvezményezett vállalkozás már a támogatásnak a Németországi Szövetségi Köztársaság által tett ígéretének alapján elfogadta, a Bizottság végleges engedélyezésének fenntartásával. Márpedig a Bizottság csak 17 millió euró összeget engedélyezett, amely a lipcsei és a müncheni helyszínek közötti költségkülönbözetre vonatkozó számszerűsített adatokhoz kapcsolódik, amely adatokat azon dokumentációban nyújtották be, amely a BMW illetékes szervei számára alapul szolgáltak, és amelyek következképpen a bejelentési dokumentáció részét alkották.

A második jogalap harmadik részéről

143 A felperes szerint – bármely vizsgálat, illetve harmadik személyek kritikai észrevétele hiányában a közigazgatási eljárás keretében – meg kell állapítani, hogy megalapozatlan a Bizottságnak a megtámadott határozat (189) preambulumbekzdésében tett észrevétele, miszerint ezen 28 257 273 euró összegű további támogatási összeg odaítélése negatív, vagyis erősen torzító hatással lenne a versenyre, különösen a tekintetben, hogy eltántoríthatja a versenytársakat hasonló termékekbe történő beruházástól, és így hozzájárul a magánbefektetések kiszorításához [az] érintett piacon. A Bizottság nem gyakorolta értékelési hatáskörét. A felperes szerint nem lehet azt megállapítani, hogy a szóban forgó helyszínek közötti költségkülönbözetet meghaladó összegű minden támogatás automatikusan versenytorzító hatással jár, különösen úgy, hogy még a BMW piaci helyzete sem került értékelésre, és nem kerültek összevetésre a támogatott beruházás és annak negatív hatásai sem. A jelen ügyben nyilvánvalóak az intézkedés pozitív hatásai, mivel ez az intézkedés lehetővé teszi az érintett régió fejlődésének, valamint az Unió bizonyos, a környezet és az energia védelmével kapcsolatos kiemelt célkitűzésének előmozdítását.

144 A Bizottság vitatja a felperes állításait.

145 E tekintetben a Törvényszék emlékeztet arra, hogy ahhoz, hogy valamely regionális támogatás arányos legyen, összegét és intenzitását a beruházás támogatott régióban való megvalósulásához szükséges minimumra kell korlátozni. Ezen összefüggésben meg kell állapítani, hogy a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény – amelyet a Bizottság joggal alkalmazhatott a jelen ügyben (lásd: a fenti 66. pont utolsó részét) – 30. pontja az iránymutatásra, valamint a regionális támogatások tekintetében rögzített bizonyos, az említett régiókat sújtó problémák súlyával arányos felső határértékekre utal. Ráadásul az említett közlemény 33. pontja előírja, hogy a támogatás általánosságban milyen helyzetben minősülhet arányosnak. Arra a körülményre utal, hogy a támogatásnak egyenlőnek kell lennie a kedvezményezett vállalkozásnak a támogatott régióban történő befektetéshez kapcsolódó nettó költségei és az egyéb régió(k)ban történő befektetés nettó költségei közötti különbséggel. Több olyan kritérium is felsorolásra kerül, amelyeket e tekintetben figyelembe kell venni. Egyébiránt hangsúlyozni kell, hogy az arányosság ezen elve, amelynek lényege a támogatásnak a szükséges minimumra történő csökkentése a belső

- piacon való torzulások enyhítése céljából, az állami támogatások jogának más területein is releváns (lásd analógia útján: 2016. július 19-i Kotnik és társai ítélet, C-526/14, EU:C:2016:570, 54, 57 és 59. pont).
- ¹⁴⁶ A jelen ügyben, mivel az „arányosság” kritériuma nem került bizonyításra a 17 millió eurót meghaladó támogatási rész tekintetében a Bizottság nem alkalmazta tévesen a jogot, és nem követett el nyilvánvaló értékelési hibát, amikor megállapította, hogy ezen 28 257 273 euró összegű további támogatási összeg odaítélése negatív, vagyis erősen torzító hatással lenne a versenyre, különösen a tekintetben, hogy eltántoríthatja a versenytársakat hasonló termékekbe történő beruházástól, és így hozzájárul a magánbefektetések kiszorításához érintett piacon. Nem zárható ki ugyanis, hogy a támogatás összegének e része csak a beruházáshoz kapcsolódó valamely „kockázat” finanszírozásának megszüntetését tenné lehetővé, és ezáltal likviditás biztosítását a kedvezményezett vállalkozás számára. E körülményekre figyelemmel a Bizottság feltételezhette az abban álló negatív hatást, hogy torzulhat a verseny, illetve a versenytárs magánberuházások megvalósítása tekintetében fennálló visszatartó hatást. Ezt az is alátámasztja, hogy a támogatás a vállalkozás piaci pozíciójának jogosulatlan megerősítését jelenti, lehetővé téve számára, hogy szükségleteit azon túlmenően finanszírozza, ami a kitűzött cél eléréséhez szükséges, nevezetesen azon döntésének ösztönzéséhez, hogy a támogatott régióban ruházzon be. Következésképpen a Bizottság az esetleges járulékos pozitív hatások elemzése nélkül állapíthatta meg, hogy a támogatás nem volt összeegyeztethető az egységes piaccal.
- ¹⁴⁷ Ezt a megoldást a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény 6. és 7. pontjának értelmezése is alátámasztja. Egyfelől, amint az az említett közlemény 6. pontjában is megállapításra kerül. Egyes, nagyberuházási projektekre fordított nagyszögű regionális támogatások jelentős hatást gyakorolhatnak a kereskedelemre, és döntő mértékben torzíthatják a versenyt.
- ¹⁴⁸ Másfelől, amint az a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény 7. pontjából következik, és amint arra az iránymutatás 68. pontja is utal, a Bizottság hivatalos vizsgálatának – amelynek során személyre szabott megközelítést alkalmaz – éppen az célja, hogy részletesen elemezze, „hogy a támogatás szükséges a beruházás ösztönzéséhez, és hogy a támogatás előnyei meghaladják a versenytorzítás és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás mértékét”. Mivel e feltételek kumulatív jellegűek, a Bizottság csak akkor értékeli a második részt, ha az említett első részre adandó válasz igenlő. Ugyanebben az értelemben, ugyanezen közlemény 52. pontjából az következik, hogy a Bizottság akkor fogja mérlegelni a nagyberuházási projekthez nyújtott regionális beruházási támogatás pozitív és negatív hatásait, ha már megállapította, hogy „a támogatás ösztönzőként való alkalmazása szükséges a beruházás érintett régióban történő megvalósulásához”.
- ¹⁴⁹ Következésképpen a Törvényszék úgy ítéli meg, hogy mivel a Bizottság helyesen fejtette ki, hogy a szóban forgó támogatás milyen mértékben torzíthatja a versenyt, a felperes állításával szemben nem köteles elvégezni az érintett piac tényleges helyzetének gazdasági elemzését (lásd analógia útján: 2009. április 30-i Bizottság kontra Olaszország és Wam ítélet, C-494/06 P, EU:C:2009:272, 58. pont).
- ¹⁵⁰ Következésképpen a felperes által hivatkozott jelen kifogást is el kell utasítani.

A második jogalap negyedik részéről

- ¹⁵¹ A felperes lényegében azt állítja, hogy ha a Törvényszék úgy döntene, hogy a támogatás csak annyiban egyeztethető össze a belső piaccal, amennyiben az lehetővé teszi a tényleges többletköltségek kompenzálását, ha azonban nem, akkor figyelembe kell venni, hogy a BMW a Németországi Szövetségi Köztársaság 2012. szeptember 28-i levele útján rámutatott, hogy abban az időszakban a lipcsei beruházás költsége 46 millió euróval több volt egy müncheni beruházáshoz viszonyítva. Az említett levél a felperes szerint mintegy 29 millió euró összeg részletes felbontását tartalmazza,

amelyet hozzá kell adni a beruházás helyszínére vonatkozó, 2009. decemberi határozat elfogadásának időpontjában felbecsült 17 millió eurós tervezési költségekhez, ami a beruházás helyszínéből következő nettó többletköltségeknek felel meg. Következésképpen a kérelmezett 45 257 260,13 euró összeg teljességgel igazolt.

- 152 A Bizottságnak a megtámadott határozat (178) preambulumbekzdésében foglalt azon értékelését illetően, miszerint „a Németország[i Szövetségi Köztársaság] által 2012 szeptemberében benyújtott dokumentumok, amelyekben felsorolják a többletköltségeket, sem nem eredeti, sem nem kortárs dokumentumok egyetlen beruházási döntésre vonatkozóan sem, mivel azok csak 2012 szeptemberében készültek”, a felperes egyfelől azt állítja, hogy éppen ellenkezőleg, a BMW éves számviteli dokumentumainak kivonatairól volt szó, amelyeket könyvvizsgálói iroda ellenőrzött. Másfelől a felperes azt állítja, hogy e dokumentumokat azért készítették el, hogy a Bizottság értékeln tudja a szóban forgó támogatás célszerűségét. A felperes szerint nyilvánvalóan figyelembe venni az i8 modell gyártási kapacitásához kapcsolódó többletköltségeket is. A beavatkozó lényegében a felperes érvelését támogatja.
- 153 A Bizottság vitatja a felperes állításait.
- 154 E kifogás lényegében már elemzett elemeket ismételi. Mivel a Németországi Szövetségi Köztársaság által a Bizottságnak küldött levél keltezése 2012. szeptember 28., az nem minősíthető relevánsnak azon kérdés vonatkozásában, hogy „a támogatás szükséges-e a beruházás ösztönzéséhez” a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény 7. pontja értelmében. A Bizottsághoz hasonlóan meg kell állapítani, hogy csak az i3 járművek gyártására irányuló első beruházás releváns az elemzésben, az említett közlemény 22. pontjában előírt kritérium értelmében, amely annak megállapítására irányul, hogy a támogatás arra ösztönöz-e, hogy a tervezett beruházást más régió helyett az adott régióban valósítsák meg, mivel ellensúlyozza a támogatott régióban választott helyszín nettó hiányosságait és az ahhoz kapcsolódó költségeket. A felperes ugyanis nem hivatkozott külön arra, hogy az i8 járművek gyártási projektjét szintén összehasonlító módon elemezték a termelés helyszíne tekintetében.
- 155 E tekintetben a megtámadott határozat (187) preambulumbekzdését is ki kell emelni, amely szerint, lényegében, 2009-ben az i8 modellt még nem foglalta magában a lipcsei helyszínen történő beruházásra vonatkozó döntés. Arra a kiegészítő döntésre, amely az i8 modellt magában foglalta, csak az után került sor, amikor a BMW már meghozta az i3 modell tekintetében a lipcsei helyszínről szóló döntést. A Németországi Szövetségi Köztársaság által benyújtott dokumentumokból nem az tűnik ki, hogy e második döntés is önálló régióválasztásra vonatkozott, hanem inkább az, hogy az megfelelő választást követelt meg azon kérdést illetően, hogy célszerű-e a további i8 modellt is a már kiválasztott lipcsei helyszínen gyártani. Márpedig ez a helyzet a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény 22. pontjában foglalt első forgatókönyvhöz hasonlít.
- 156 Egyébiránt semmiféle további önálló támogatást nem kértek elsősorban az i8 járműveket illetően, és a Németországi Szövetségi Köztársaság megerősítette, hogy e modell az eredeti tervben nem fog az elektromos járműveknek a lipcsei helyszínen történő gyártási volumene emelkedéséhez (lásd ebben az értelemben Németországi Szövetségi Köztársaságnak a Bizottsághoz címzett 2011. május 25-i levelét).
- 157 A Bizottságnak 2011. május 25-én küldött levelében a Németországi Szövetségi Köztársaság azt a következtetést vonta le, hogy még abban az esetben is, ha az i8 járművek gyártása az előírt határértékek felső része közelében helyezkedik el a gyártás első két évében, a beruházás teljes becsült összeg nem kerül meghaladásra. Kifejezetten azt állította, hogy a gyártási volumenek a lipcsei helyszínhez fognak tartozni, mind az i3 modellt, mind pedig az i8 modell tekintetében. Szerinte nem volt tervbe véve a bejelentés ilyen értelemben történő módosítása.

- 158 Azt is hangsúlyozni kell, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság azt állította, hogy csak a globális pénzügyi válsághoz kötődő bizonyos hatások elmúltával történt meg, hogy a projekt innovatívabb, azaz egyenesen luxusformát öltött, magába foglalva a szénszálas technológiákat, és az új kompetenciák műszaki központjának Lipcsében történő létrehozása általi megvalósításához vezetett, amiből egy új, i8-nak keresztelt projekt tervezése következett. A BMW 2010-ben ezen összefüggésben döntött úgy, hogy a szóban forgó helyszínre telepíti az innovatív i8 modellt, valamint a műanyagok gyártását is, ami azzal a hatással járt, hogy jelentősen megnöttek a beruházási költségek az eredetileg tervezett költségekhez képest.
- 159 Bár a Németországi Szövetségi Köztársaság a továbbiakban kifejti, hogy lehetséges lett volna az i8 modellt kisebb költséggel a müncheni helyszínen gyártani, e tekintetben semmiféle összehasonlító elemzést nem nyújtott be, ellentétben azzal, ami az i3 beruházásra vonatkozó döntés során történt. Egyébiránt nem került bizonyításra, hogy a Bizottság azon megállapítása, miszerint észszerűnek látszott az i8 modell gyártását az i3 modell tekintetében már kiválasztott Lipcsébe „áttelepíteni”, mivel a gyártási anyagok és technikák keresztezik egymást, nyilvánvaló értékelési hibának minősül.
- 160 E körülmények között a Bizottság joggal ítélte meg úgy, hogy kizárólag az eredetileg tervezett költségeket kell relevánsnak minősíteni. Ily módon nem lehet figyelembe venni a tényleges költségek új értékelését, azon tény ellenére, hogy a Bizottság tájékoztatták erről a megtámadott határozat elfogadása előtt.
- 161 Következésképpen a jelen kifogást, és ily módon az második jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

A másodlagosan hivatkozott harmadik, az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésének és a 800/2008 rendelet azon okból történő megsértésére alapított jogalapról, hogy a támogatás összegét a bejelentési kötelezettség alól mentesített összegnél kisebb összegre korlátozták

- 162 A felperes szerint a megtámadott határozatban szereplő beruházási projekt jogcímén a Németországi Szövetségi Köztársaságtól „a 800/2008 rendelet által engedélyezett programon” alapuló, és „az IZG-ben szereplő” támogatást kaphatott volna a 22,5 millió euró határértéket megközelítő összegben, mivel teljesültek az e német törvényben előírt feltételek. A felperes azt állítja, hogy ez így történt, „függetlenül bármely bejelentéstől, a 800/2008 rendelet 6. cikkének (2) bekezdése értelmében”. Következésképpen a felperes másodlagosan azt kéri a Törvényszéktől, hogy semmisítse meg a megtámadott határozatot abban a részében, amelyben a Bizottság kifejezetten megtagadja, hogy 22,5 millió eurós támogatást nyújtson a BMW-nek.
- 163 A felperes hangsúlyozza, hogy e tény okán a Bizottság megtiltja a Németországi Szövetségi Köztársaságnak, hogy 22,5 millió euró összegű támogatást nyújtson, ellentétben azzal a helyzettel, amely akkor alakult volna ki, ha nem jelenti be a támogatást, vagy ha elállt volna ettől. A felperes azt állítja, hogy az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésének és a 800/2008 rendelet megsértéséről van szó, valamint hatásköri visszaélésről, amely jogellenesen sérti a Németországi Szövetségi Köztársaság hatásköreit. A felperes szerint, mivel az IZG „létező támogatás”, a Bizottság kizárólag csak a pontosan meghatározott, azon okból bejelentett intézkedéseket vizsgálhat, amelyek meghaladják a bejelentési határértéket. E határérték alatt a támogatásokat az IZG értelmében mindig összeegyeztethetőnek kell minősíteni a belső piaccal. A beavatkozó lényegében támogatja a felperes állításait.
- 164 A Bizottság vitatja a felperes és a beavatkozó állításait.
- 165 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a bejelentési kötelezettség az EUM-Szerződés által az állami támogatások területén bevezetett ellenőrzési rendszer egyik alapvető eleme. E rendszer keretében a tagállamok kötelesek egyfelől bejelenteni a Bizottságnak minden olyan intézkedést, amely az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett támogatás bevezetésére vagy módosítására irányul,

- másfelől az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése értelmében nem hajthatják végre ezen intézkedést, amíg az említett intézmény végleges határozatot nem hoz az említett intézkedésre vonatkozóan (2016. július 21-i Dilly's Wellnesshotel ítélet, C-493/14, EU:C:2016:577, 31. pont).
- 166 A bármely új támogatás bejelentésére vonatkozóan az érintett tagállamot terhelő kötelezettséget az [EUMSZ 108. cikk] alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL 1999. L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) 2. cikke fejt ki (2016. július 21-i Dilly's Wellnesshotel ítélet, C-493/14, EU:C:2016:577, 32. pont).
- 167 Márpedig az EUMSZ 109. cikk értelmében az Európai Unió Tanácsa megfelelő rendeleteket alkothat az EUMSZ 107. cikk és az EUMSZ 108. cikk alkalmazására, és meghatározhatja különösen az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésének alkalmazási feltételeit, valamint az ez utóbbi rendelkezés szerinti eljárás alól mentesülő támogatások fajtáit (2016. július 21-i Dilly's Wellnesshotel ítélet, C-493/14, EU:C:2016:577, 33. pont).
- 168 Egyébiránt az EUMSZ 108. cikk (4) bekezdése szerint a Bizottság rendeleteket fogadhat el az állami támogatások azon csoportjaira vonatkozóan, amelyeket a Tanács az EUMSZ 109. cikknek megfelelően az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésében említett eljárás alól mentesíthetőnek ítélt (2016. július 21-i Dilly's Wellnesshotel ítélet, C-493/14, EU:C:2016:577, 34. pont).
- 169 Így az EUMSZ 109. cikk alapján fogadták el az [EUMSZ 107. és 108. cikknek] a horizontális állami támogatások bizonyos fajtáira történő alkalmazásáról szóló 1998. május 7-i 994/98/EK tanácsi rendeletet (HL 1998. L 142., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 312. o.), és ez utóbbi rendelet értelmében fogadták el ezt követően a 800/2008 rendeletet (2016. július 21-i Dilly's Wellnesshotel ítélet, C-493/14, EU:C:2016:577, 35. pont).
- 170 Ebből következik, hogy az új támogatás bevezetésére vagy módosítására irányuló valamennyi intézkedés előzetes bejelentésére irányuló, a tagállamokat a Szerződések értelmében terhelő kötelezettség ellenére, amely kötelezettség az állami támogatások területén bevezetett ellenőrzési rendszer egyik alapvető eleme, amennyiben a tagállam által hozott támogatási intézkedés megfelel a 800/2008 rendeletben előírt releváns feltételeknek, e tagállam hivatkozhat arra, hogy mentesülhet az őt terhelő bejelentési kötelezettség alól. Ezzel szemben a 800/2008 rendelet (7) preambulumbekzdéséből az következik, hogy az e rendelet hatálya alá nem tartozó állami támogatások továbbra is az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettség alá tartoznak (2016. július 21-i Dilly's Wellnesshotel ítélet, C-493/14, EU:C:2016:577, 36. pont).
- 171 Ebből következik, hogy a 800/2008 rendeletet és az abban előírt feltételeket – mint a bejelentési kötelezettség által jelentett főszabály korlátozását – szigorúan kell értelmezni (2016. július 21-i Dilly's Wellnesshotel ítélet, C-493/14, EU:C:2016:577, 37. pont).
- 172 E megközelítést a támogatásokra vonatkozó általános csoportmentességi rendeletek által követett, a 994/98 rendelet (4) és (5) preambulumbekzdésében kifejtett célok is megerősítik. Ugyanis, noha a Bizottság elfogadhat ilyen rendeleteket az állami támogatásokra vonatkozó versenyszabályok hatékony felügyeletének biztosítása céljából és az igazgatás egyszerűsítése végett – a Bizottság e területen folytatott ellenőrzésének csorbítása nélkül –, e rendeletek az átláthatóság és a jogbiztonság növelését is célozzák. Az e rendeletekben – ideértve következésképpen a 800/2008 rendeletet is – előírt feltételek tiszteletben tartása lehetővé teszi annak biztosítását, hogy e célkitűzések teljes mértékben megvalósuljanak (2016. július 21-i Dilly's Wellnesshotel ítélet, C-493/14, EU:C:2016:577, 38. pont).
- 173 A jelen ügyben – ami különösen a Bizottsághoz címzett egyedi bejelentési kötelezettségnek a 800/2008 rendelet 6. cikkének (2) bekezdésében előírt hatálya alá tartozás tekintetében rögzített határértékeket meghaladó támogatásokat illeti – a Törvényszék megállapítja, hogy e támogatásokat, mivel nem tartoznak a rendelet hatálya alá, nem e rendelkezés értelmében kell értékelni, hanem a nagyberuházási

projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közleménynek megfelelően, amennyiben az iránymutatásban előírt feltételek fennállnak, és nagyobb általánosságban az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésében előírt követelményekre figyelemmel (lásd továbbá: a fenti 65–67. pont).

- 174 Ugyanis, a 800/2008 rendelet 6. cikke (2) bekezdése rendelkezésének alkalmazását illetően hangsúlyozni kell, hogy e rendelkezést az ugyanezen rendelet 6. cikke (1) bekezdésének fényében és azzal összefüggésben kell értelmezni, amely szerint „[e] rendelet nem alkalmazható azokra az egyedi támogatásokra, akár ad hoc támogatásként, akár program alapján nyújtották, amelyek bruttó támogatástartalma meghaladja [az előírt] határértékeket”. Ezzel szemben, és a felperes állításával ellentétben, kizárólag a rendeletnek megfelelő és a bejelentési határértéket meg nem haladó támogatások tekintetében kell e rendelet (5) preambulumbekzdésére utalni, amely a következőképpen szól:

„E rendeletnek minden, az e rendelet valamennyi vonatkozó feltételének megfelelő támogatást mentesítenie kell, valamint minden támogatási programot, feltéve hogy az ilyen program alapján nyújtható egyedi támogatás megfelel e rendelet valamennyi vonatkozó feltételének. A támogatások átláthatóságának és hatékonyabb ellenőrzésének biztosítása érdekében az e rendelet alapján nyújtott egyedi támogatásoknak kifejezett hivatkozást kell tartalmazniuk [az e rendelet II. fejezetének] alkalmazandó rendelkezéseire, valamint az egyedi támogatás alapjául szolgáló nemzeti jogra.”

- 175 Ugyanebben az értelemben emlékeztetni kell arra, hogy az iránymutatás, és különösen 64. pontja szerint a tagállamoknak egyedileg be kell jelenteniük a Bizottságnak egy létező támogatási program keretében valamely nagyberuházási projekthez odaítélendő támogatást, ha a támogatás megfelel az említett iránymutatásban előírt feltételeknek.

- 176 E körülmények között, a felperes és a beavatkozó állításával szemben, nem állapítható meg, hogy a szóban forgó támogatás mentesült volna azon tény okán, hogy az a 800/2008 rendelet vagy az IZG hatálya alá tartozik. Ugyanis, mivel e támogatás meghaladja a kötelező bejelentés hatálya alá tartozás tekintetében előírt határértéket, a Bizottság joggal ítélte meg úgy, hogy azt egyedi támogatásként, nem pedig a csoportmentességekről szóló rendelet hatálya alá tartozóként vagy mint létező engedélyezett támogatásként kell értékelni (lásd analógia útján: Wathelet főtanácsnoknak a Bizottság kontra Olaszország ügyre vonatkozó indítványa, C-467/15 P, EU:C:2017:24, 61–73. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 177 A Törvényszék úgy ítéli meg, hogy a jelen ügyben a felperes vagy a beavatkozó által hivatkozott egyik rendelkezés sem alapozhatja meg azon állításukat, miszerint a Bizottság túllépte hatáskörét, amikor a bejelentett támogatást a belső piaccal való összeegyeztethetőségét illetően értékelte összességében, és nem kizárólag a bejelentési határértéket meghaladó része tekintetében. E tekintetben különösen azt kell hangsúlyozni, hogy az a tény, hogy a Bizottság a neki bejelentett támogatás engedélyezésére vonatkozó határozatot hoz, fontos és kötelező jogi következményeket von maga után, az uniós bíróság előtti esetleges vitatás lehetőségét fenntartva. Ily módon egy olyan eljárási rendszerről van szó, amely eltér a csoportmentesség hatályába tartozó eljárástól, amely utóbbi lényege a belső piaccal való összeegyeztethetőség vélelmén alapuló megközelítés. A jelen ügyben szereplőkhöz hasonló körülmények között a támogatás összeegyeztethetőségének egy bizonyos határértékig fennálló vélelme nem élvezhet elsőbbséget a támogatás egyedi értékelésével szemben, mivel nem vitatható, hogy ez utóbbi a bejelentési kötelezettség hatálya alá tartozik, tehát azt első ránézésre különösen jelentősnek ítélték a versenyre gyakorolt esetleges hatásait illetően.

- 178 Egyébiránt, még a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény 56. pontja is megállapítja, hogy a „Bizottság jóváhagyhatja, feltételekhez kötheti vagy megtilthatja a támogatást”. Később ugyanezen pont előírja, hogy egyfelől a Bizottság a 659/1999 rendelet 7. cikkének (4) bekezdése szerint feltételt megállapító határozatot fogad el, olyan

feltételeket szabhat, amelyek korlátozzák a verseny potenciális torzulásának mértékét és biztosítják az arányosságot, másfelől pedig különösen csökkentheti a bejelentett támogatási összeget vagy támogatási intenzitást az arányosnak, és így a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekintett szintre.

- 179 A felperes állításával szemben a fenti következtetéseket a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló közlemény 56. cikkére vonatkozó lábjegyzetre történő hivatkozás sem teszi érvénytelenné, miszerint „[a]mennyiben a támogatást létező regionális támogatási program alapján nyújtják. Meg kell azonban jegyezni, hogy a tagállamnak továbbra is megvan az a lehetősége, hogy addig a szintig nyújtson ilyen támogatást, amely megfelel a vonatkozó szabályok alapján a 100 millió euró támogatható kiadással rendelkező beruházáshoz maximálisan nyújtható összegnek”. E lábjegyzet ugyanis nem minősíthető úgy, mint amely elsőbbséget élvez azon ténnyel szemben, hogy a jelen ügyben szóban forgó, a 800/2008 rendelet 6. cikke (2) bekezdésének megfelelően bejelentett támogatás egyedi támogatásként, nem pedig jóváhagyott regionális program jogcímén nyújtott támogatásként kell értékelni. E tekintetben a szóban forgó közleménynek megfelelően és az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdése szerint lefolytatott elemzésben már megállapításra került, hogy a Bizottság feladata, hogy különösen a támogatás ösztönző jellegét és arányosságát értékelje. Márpedig a Bizottság ennek alapján joggal állapította meg, hogy a támogatás csak mintegy 17 millió euró összegben egyeztethető össze a belső piaccal, amely összeg a müncheni és a lipcsei helyszín közötti, a beruházásról és a helyszínről szóló döntés meghozatalának időpontjában értékelt költségkülönbözetnek felel meg.
- 180 Hasonlóképpen, a fent hivatkozott indokok alapján el kell utasítani a beavatkozóknak a beavatkozási beadvány 61–67. pontjában tett azon állításait is, amelyek szerint lényegében meg kellene állapítani, hogy a jelen ügyben a szóban forgó támogatás a bejelentési határérték erejéig egy létező támogatási rendszerbe tartozik, amelyet a Bizottságnak már elemeznie kellett a belső piaccal való összeegyeztethetőségét illetően. A Törvényszék ezzel szemben megállapítja, hogy a jelen ügyben a bejelentett támogatást, amely meghaladja az egyedi bejelentés tekintetében előírt határértéket, jóváhagyás vagy mentesítési kötelezettség alá tartozónak kell minősíteni, amelynek tárgyát a szóban forgó általános támogatási program, nevezetesen az IZG alkotja (lásd analógia útján: 1995. július 6-i AITEC és társai kontra Bizottság ítélet, T-447/93–T-449/93, EU:T:1995:130, 124–131. pont).
- 181 E körülményekre figyelemmel azt a következtetést kell levonni, hogy a Bizottság joggal ítélte meg úgy, hogy kizárólag egy egyedi elemzés teszi lehetővé egy ilyen támogatás, vagy annak egy része legitimációját. Meg kell egyébiránt állapítani, hogy egy ilyen vizsgálat szükségessége megfelel az EUMSZ 107. cikk célkitűzésének, amely mint versenyjogi szabály főszabály szerint annak megakadályozására irányul, hogy a támogatásoknak a tagállamok általi nyújtása torzítsa a versenyt vagy érintse a kereskedelmet a belső piacon. Ez a megközelítés megfelel a 2002. március 6-i Diputación Foral de Álava és társai kontra Bizottság (T-127/99–T-129/99 és T-148/99, EU:T:2002:59, 228. és 229. pont) ítéletből következő elveknek is, amelyek értelmében a valamely támogatási rendszer által előírt felső határértékeket meghaladó támogatások – még a jóváhagyásra vonatkozó határozat tárgyát alkotó támogatás is – nem minősíthetők olyanoknak, mint amelyek teljes egészében e rendelkezés hatálya alá tartoznak.
- 182 Következésképpen a felperes által hivatkozott harmadik jogalapot is el kell utasítani anélkül, hogy egyébként szükséges lenne érdemben határozni arról a kérdésről, hogy abban az esetben, ha a szóban forgó támogatási projekt 22,5 millió euróra korlátozódna, megfelelt volna-e az IZG-ben előírt követelményeknek, ezért a keresetet a maga egészében el kell utasítani.

A költségekről

- 183 A Törvényszék eljárási szabályzata 134. cikkének (1) bekezdése alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

184 A felperest, mivel pervesztes lett, a Bizottság a Svéd Királyság kérelmének megfelelően kötelezni kell a saját költségeinek viselésén kívül a Bizottság részéről felmerült költségek viselésére.

185 A beavatkozó az eljárási szabályzat 138. cikke (3) bekezdésének megfelelően maga viseli saját költségeit.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (ötödik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) **A Törvényszék a keresetet elutasítja.**
- 2) **A Bayerische Motoren Werke AG maga viseli saját költségeit, valamint az Európai Bizottság részéről felmerült költségeket.**
- 3) **A Freistaat Sachsen maga viseli saját költségeit.**

Dittrich

Schwarcz

Tomljenović

Kihirdetve Luxembourgban, a 2017. szeptember 12-i nyilvános ülésen.

Aláírások

i — A jelen szöveg kulcskifejezéseket tartalmazó részében, valamint 3., 41., 44., 47., 65., 74., 75., 76., 95., 100., 101., 102., 105., 109., 110., 111., 120., 127., 128., 129., 132. és 152. pontjában az első elektronikus közzétételt követően nyelvi módosítás történt.